

Brassói Lapok

Ára 5 lej

Vasárnap
1931 * augusztus 9

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

180. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lej

Négy halott és — négymillió sebesült

Irta: Halász Sándor

A negyedik éppen most haldoklik. A járóanyag bacillusa ellepte a testét, befészkelődött a szövetekbe és már a véredényekben cirkulál. Végezni fog vele is.

Az első áldozat a racionalizálás volt. Az apja: Ford, és az anyja: az osztályharcot paralizálni akaró kapitalizmus, azért hozták a közös gyermeküket a világra, hogy vele és általa az Embernek olcsóbb termelést és mindamellett magasabb munkabéreket adhassanak. Emlékezzünk rá, — nem olyan régen volt, még illik is rá emlékezni —, hogy a racionalizálás csálhatatlannak hitt kalkulációja kimutatta, hogy az ember azért nem fogyaszt, mert egyrészt nem bírja megkeresni azt a pénzmennyiséget, a mellyel szükségleteit kielégíthetné, másrészt pedig azért, mert kíváncsi a jövőre és a jövőre való féltékenységre, hogy a munkás fogyaszt, ha nem adunk pénzt a fogyasztó kezébe, ne csodálkozzunk azon, hogy a fogyasztó nem fogyaszt. És tovább, és innen kiindulva a kapitalizmus megállapította, hogy a munkás fogyaszt, ha szükségleteinek cikkei olyan termelési eszközök segítségével és olyan termelési módokkal állítjuk elő, hogy a produktum olcsó és így könnyen elérhető legyen.

Annyi munkabért a munkásnak, hogy autót vehessen belőle és olyan autót, hogy azt a munkás is megvehesse — ez a Ford féle racionalizálási-rendszer tézise.

Ez az idea összeborult, önmagába visszahullott és az utolsó két-három év gazdasági életének porondján megsemmisült.

A legpompásabb gépek, a legolcsóbb termelési módok mellett, a legkisebb mennyiségű fizetési eszközökkel megszerezhető ipari produktumokat állítottak elő és mégis senki sem nyúl feléjük, mert senkinek sincs annyi jövedelme és pénze, hogy akár legegyszerűbb ipari szükségleteit is kielégíthesse.

Bagóért lehet venni, de már a bagót is felszedték az ember elől a szegesbottal botorkáló éhes koldusok.

A második halott: az agrárius. Ford és a racionalizálást hitvallásává tett ipari kapitalizmus nem látta meg, hogy buzaetetés sárgál a mérhetetlen kiterjedésű szántóföldeken, nem ismerte fel, hogy nemcsak Detroit, New York, Chicago, London és Düsseldorf az ember tanyája, de a falu is, sőt fölött és javarészt a falu, amely szétszórt kis egységekben élönl Amerikát éppúgy, mint Európát és Ázsiát, Afrikát és Ausztráliát.

A racionalizálás ott tévedett, hogy csak az iparmunkásnak: a városnak. Keresetképeségéről gondoskodott és nem ismerte fel, hogy az ipari egyeduralom légüres fikció mindaddig, amíg az ipar átfoghatatlan és elhelyezhetetlen mennyiségűt a falu is nem fogyasztja. Detroitban a munkás már autót vásárolt, de az erdélyi bércek közé szorult falusi nincstelenség, csizmáját sem tudta megvenni. Az ezer lejes buzaárakból hatszáz lejes árak lettek. És a hatszáz lejes áráról leértékeltünk a háromszáz lejes árára.

Fenn a városi élet szintjén a csöbutor, a porzívógép és a rádió öröme tobzódott, lenn az élet polgári platformján: a mindennapi skatulya gyufa problémája emelkedett.

Most temettük el nemrég a harmadik halottat: a nagyipart.

Mérnökök agya, tervezők fantáziája, szervezők rendszere egyre sűrűbben és gyorsabban teremti elő azokat a termelési eszközöket, amelyeknek ideális rendeltetésük, hogy árubőségbe borítsanak bennünket. Az már nem gép, amely óránként ötszáz pedret állít elő. Csak az a gép, amely óránként ötzetet produkál. És az ötzetes rekordör is a tegnapi. Ma, amikor tízezerre vitte fel a géntechnika az óránkénti produktum minimumát.

Es pedig nincs, fogyasztó nincs, piac nincs, szüsterület azonugyse nincs. — de megvan az adósság, az investíció terhe, amelyet azért vett a nagyipar meghalárhoz, hogy időn belül teljesítendő kötelezettségként magára, mert „csálhatatlan” racionalizálási tervezele kimutatta, hogy ha a futószallagokkal és a gépcsulákkal termelt mérhetetlen árumennyiségeket még az árverseny harcában is döbbségesen olcsó árak mellett elhelyezi, amortizálni tud majd és keresni is tud.

Az adósságok megmaradtak, mert nem tudta az ipar a maga árumennyiségét elhelyezni és így az ipar, hitelezőjének „adósbörtönébe” került.

A banktörkékek és bankár-obligációk elnyeltek és elborították az ipart.

A negyedik áldozat: halálos ágyán fekszik.

Nem jobbra. — hanem balra

Maniu meg akarja valósítani Kossuth Lajos álmát: a Dunai Államok Konföderációját

Készül a nemzeti parasztpárt új külpolitikai programja

Bukarest, augusztus 7.

A fővárosi sajtó hosszú cikkekben foglalkozik a nemzeti parasztpárt ösre tervezett országos kongresszusával. A tervek szerint, az őszi nagy kongresszuson

revízió alá veszik a nemzeti parasztpárt eddigi programját és így az őszi kongresszus sorsdöntő fontossággal bír a párt jövő életére.

Ismeretes, hogy néhány héttel ezelőtt Vlad Anré a Curentul hasábjain bejelentette, hogy a nemzeti parasztpártnak jövőbeli útja: a jobb felé való orientáció. Ez a kijelentés — annakidején észlelhetetlen meginty — általános vihart támasztott a párt vezető egyéniségei körében. Sorozatos üléseken tárgyalták meg a Vlad által felvetett jobb felé való orientálódás gondolatát és

teljesen megbízható helyről kapott információink alapján állíthatjuk, hogy a Vlad-féle gondolat súlyos kudarcot szenvedett.

Mironescu volt miniszterelnök vezetése alatt megtartott program-előkészítő gyűléseken most már végleges formában

Chequersben kámfort adtak neki, Párisban digitalist, Londonban strophantint. Hajítófát élete már nem igen ér, de szurkálják még mindig.

Teste kihűlőben, az injekciós tű kocsonyás anyagában, itt-ott, már el is hajlik. Ez az agónia.

A szomorú kórúgyon az Európai Egyesült Államok agonizálnak.

Páris a felcsér. Páristól függ, hogy meddig hosszabbítja az életét és ha kivégzi, hogyan végzi ki. Franciaország az egyedüli állam, amelynek nincs halottja. Franciaországban az arany, amelyet meg tudott tartani és meg tudott növelni, mert a háborút ugyan az ántánt nyerte, de a győzelem eredményeit csak Franciaország fölőzte le.

A francia gazdasági élet nem az ipar favorizálója és nem az agrárius patrónusa. Franciaországban minden gazdasági kasztnak lehetőségei és kizáró terénnumai vannak. A határokon belül ára van a buzának és elhelyezési lehetőségei az iparnak. Franciaországnak nem kell a határokon túlra spakulálni és fizikai vagy technikai előnyöire fizikai és technikai hátrányainak hiányait sem kell foltoznia.

Felül maradt.

Kölcsönt ad Angliának, kölcsönt ígér Németországnak, kölcsöntel biztatja Magyarországot, a zsebében tartja a kisántantot, gazdasági kooperációban él Belgiummal, és Lengyelországot is úgy tuncol, ahogyan a danzigi korridor patrónusa füttyöl. Tele markát odanyújtja, szinten tulcsorduló serpenyőjéből kortyokat ígér a szomjazónak, de adni nem ad senkinek semmit.

Csak a végén. Egészen a végén. Majd ha elnyultak az európai államok egészen, csak akkor. Ma még bírják, ma még csak térdén állva könyörögnek.

1871-ben nem vitáztak arról, hogy az

egységesítő német birodalmat ki kormányozza, mert efelől vitázni sem lehetett. A porosz állam energiája és hatalma tiporta le 1871-ben Franciaországot, a porosz energia és szívósság kötötte guzsba a német tagállamok gazdasági szabadságát: tehát a porosz államnak kellett a ropant német birodalom trónusára ülni.

1931-ben sem lehet vita. A győző — Franciaország, a gazdag — Franciaország, az erős — Franciaország. A diktátor is csak a francia állam lehet.

Ma még egy kicsit korán van. Ma még várni kell egy néhány hetet, hónapot vagy évet, amíg az európai államok függetlensége és önállósága, amely megtekinthetné az Európai Egyesült Államokat, végleg kinyulik. Majd, ha mindeniknek felkötik az állat és lefogják megüvegesedett szemét, majd, ha önállóság és pretenzió nélkül szövetségre alkalmas alanyok sem lesznek többé, hanem csupán megadásra megérett rabszolgák, csak akkor érdemes egyesíteni az európai államokat.

Franciaország jogára alatt egyesíteni akarja az európai államokat, de egyesülni velük? Ugyan már, kinek kell a fogatlan, legyengült és kiszikkadt menyasszony?

A szabad elhatározásból és logikus belátásból „egyesülni” akaró európai államok rapatalánál most állunk.

Közben?

Közben egy néhány millió sebesült. Én, Te, Ő, valamennyien, akik bölcsőtől sirig valahol legalább valamennyi boldogságot vágytunk.

Gazdasági bodogulással és emberi boldogsággal ez az egyesített Európa sem bíztat, de a jobbágyoknak kijáró komenciót valahogyan kiadja majd.

Nem holnap. Holnap még nem.

Legkorábban holnapután.

Scotus Viator Csehszlovákia ellen

Prága, augusztus 7.

Ismeretes, hogy Scotus Viator nemrég hosszabb tanulmányutat tett Csehszlovákiában. Erről az utjáról Scotus Viator most nagy könyvben számol be, amelyben nem a legkedvezőbbben emlékezik meg Csehszlováciáról. Leszögezi, hogy csak a cseheknek és a tótoknak van jó dolguk, a németeket és magyarokat azonban elnyomják.

Scotus Viator figyelmezteti a cseh kormányt, hogy tartsa be a békeszerződések statutumait.

Nagy tűz pusztított a budapesti Török-patikában

Budapest, augusztus 7.

A csütörtökről-péntekre virradó éjszaka hatalmas tűz pusztított a Király-utca 12. szám alatt levő híres régi Török-patikában. A tűz a gyógyszerár anyagraktárában keletkezett, ahol a lángok behatása alatt, a felhalmozott savak bomlásnak indultak és lehetetlenné tették a tűzoltók behatolását.

Gázmaszkokkal felszerelve próbálták meg a tűzoltók, hogy az anyagraktárba bejussanak, de valamennyien rosszul lettek és vissza kellett huzódniuk.

Végre egy különleges készülékkel sikerült az oltást megkezdeni. Hajnalig dolgozott a tűzoltóság, amíg végre sikerült a hatalmasan felcsapódó lángokat eloltani. A kár óriási.

Az első kenyérbélyeg- szélhámosok

Bukarest, augusztus 7.

A krajovai rendőrség ma éjszaka kenyérbélyeg razziaát rendezett. A razzia alkalmával letartóztatták az első kenyérbélyeg szélhámosokat. Schmidt Gyula és öccse, az egyik krajovai kenyérgyár alkalmazottai az alábbi elmés módon igyekeztek a saját hasznukra kiaknázni az új kenyérbélyeg rendszert.

A két Schmidt, akik azzal voltak megbízva, hogy a gyár üzletfeleinek széthordják a kenyeret, mielőtt a kenyeret átadták volna a klienseknek, kivágták a kenyérből a kenyérbélyeg, odahaza vízzel lemosták a bélyegen maradt kenyérrészeket és így naponta öt-hatszáz lej értékű egyenes kenyérbélyeg szélhámoskodtak össze.

A két Schmidt kihallgatása alkalmával azt hangoztatta, hogy a kenyérgyár tulajdonosának megbízásából „szerezte vissza” a már egyszer elhasznált bélyeg. Az eljárás úgy a kenyérgyáros, mint a két Schmidt ellen megindult.

A román gabonakampány befejezéséig Jugoszlávia nem zárja le a Bega-csatornát

Bukarest, augusztus 7.

A jugoszláv kormány a Bega-csatorna jugoszláv utszakasán javítási munkálatok megkezdését határozta el és ennek következtében a Bega-csatorna forgalmát hetekre le akarták zárni. A bántási exportőrök felkérésére a román kormány intervenciót a jugoszláv kormánytól, hogy mindaddig, míg a román gabonakampány véget nem ér és míg a leszállításra váró gabonamennyiséget le nem usztatták, a Bega-csatornán ne kezdjék el a javítási munkálatokat. A jugoszláv kormány kedvező értesítése ma érkezett meg Bukarestbe. Ezek szerint a Bega-csatorna időleges lezárása csak ősszel, a román gabonakampány befejezése után történik meg.

Újra megszigorították a vámvizsgálatot

Bukarest, augusztus 7.

A román vámvizsgálat eddig sem történelmi nagy elnézéssel, ezután különösen meg lesz minden okunk arra, hogy bizonyos irtozással gondoljunk át azon a valószínűságon, hogy a pénzügyminisztérium ma újra utasította a vámhatóságokat, hogy

ugy a beutazó, mint a kiutazó utasok poggyászeit a legaprólékosabban vizsgálják meg és ha a legkisebb „csempész-áru” találnak, azonnal vegyenek fel jegyzőkönyvet és röjják ki a bíróságot.

Hogy ez mit jelent a gyakorlatban, arra nézve már vannak bizonyos emlékeink a múltból.

A magyar szükségrendelet kellemetlen helyzetbe hozta a romániai exportőröket

A gyáriparosok a kormány intervencióját kéri

Bukarest, augusztus 7.

A magyarországi szükségrendelet, amely a bankbetétek visszafizetését megszo- ritotta, igen sok romániai kereskedelmi céget, nagyiparost, különösen pedig fatermelőt hozott kellemetlen helyzetbe. Az az élénk kereskedelmi kapcsolat, amely Románia és Magyarország között fennáll, szükség szerűen magával hozta azt, hogy romániai cégek olykor nagyobb tőkét tartanak rendelkezésre, betét vagy folyószámla formájában magyarországi bankoknál. A szükségrendelet következtében most az a kellemetlen helyzet állt elő, hogy

a romániai cégek nem rendelkezhetnek magyarországi bankbetéteik felett

és így sem magyarországi, sem pedig más külföldi fizetési kötelezettségeiknek nem tudnak eleget tenni.

De nem tudnak eleget tenni fizetési kötelezettségeiknek azok a magyarországi cégek sem, akik romániai vállalatoknak tartoznak.

Temesvár legnagyobb péküzeme beszüntette üzemét

A kenyérbélyeg 2 millió 180 ezer lej évi
megterhelést jelentett volna a cégre

Az Oszterreicher-féle pékség megszűntével kétszáz uccai
árus maradt munka nélkül

Temesvár, augusztus 7.

A kenyérbélyeg törvény legközvetlenebb hatása nem a buzárak emelkedésében, hanem a péküzemek összeomlásában mutatkozik. A törvény első áldozata már megvan.

Temesvár legnagyobb pékiparosa, Oszterreicher Ignác, kijelentette a polgármesteri hivatalnál, hogy a törvény rendelkezéseinek megfelelni nem tud, ha csak rá nem áldozza egész vagyonát, jobbnak tartja tehát, ha beszünteti az üzemet. Oszterreicher Ignác a bejelentéssel egyidejűleg visszaadta iparigazolványát.

A megszűnt péküzem különösen a pék-

ügy a bankkorlátozás kétszeresen érinti a romániai exportőröket.

A gyáriparosok szövetségének (UGIR) vezetősége tegnap beadványt intézett az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumhoz, amelyben kéri, hogy

a román kormány intervencionáljon a magyar kormányval abban az irányban, hogy a magyar cégek által romániai exportőröknek bankokon keresztül teljesített fizetéseiket a magyar bankok ne tartsák vissza, illetőleg ezeket a fizetéseket a magyar kormány ponja ki a szükségrendelet érvénye alól.

Vasilescu-Carpen, a beadványra adott válaszában kijelentette, hogy a gyáriparosok szövetségének kérését indokoltnak látja s éppen ezért a kormány gazdasági bizottságának ülésébe viszi. A gazdasági bizottság már ma ülést tart Szinajában s így az intervenció kérdésében valószínűleg már a mai nap folyamán döntés is lesz.

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájda-
mak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle

ANTINEVRALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban,
mely két kapszulát (ostyában) tar-
talmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kap-
ható gyógyszerárakban és drogé-
riákban. 17171

vényesen Boila Romulus a nyugdíjpénz-
tár elnöki minőségében s végül

azt hiszi-e a kormány és Jorga mi-
niszterelnök, hogy a magyar tisztvis-
előket jogosulatlanul nyugdíjazták s
hogy Boila és a nyugdíjpénztár igaz-
gatósa törvénytelenül dolgoztak?

Ezekre a kérdésekre a Dreptatea nyílt,
egyenes választ követel a kormánytól, a
melytől elvárja: jelentse ki, hogy nem
akarja tovább fizetni ezeket a nyugdíja-
kat, hatályon kívül helyezi a törvényt a
megtorlást alkalmas azok ellen, kik sze-
rinte törvénytelenül jártak el.

Mi a magunk részéről azt tartjuk, hogy
a kormánynak már nem is kell válaszol-
nia ezekre a kérdésekre, mert azzal a
két törvénnyel, amely éppen a napok-
ban lépett életbe s amelyet behatósan
ismertettünk, minden kétséget kizáróan
elárulta, hogy

igenis nem akarja fizetni a volt ma-
gyar tisztviselők elismert nyugdíját s
hogy hatályon kívül helyezi a Boila-
törvényt.

Ezt azonban nem nyíltan mondja ki, ha-
nem köntörfalazza: azzal, hogy — amint
erre világosan rámutattunk — különbö-
ző címeken jogot ad a nyugdíjpénztár-
nak a Boila-törvény alapján történt va-
lamennyi nyugdíjazás revíziójának és
megsemmisítésének a kieszközlésére.

Mire kell még ezután válasz? Ajánl-
juk a Dreptateának, olvassa át alaposan
a most megjelent két nyugdíj-novellát,
mert ő is rá fog jönni, hogy az általa fel-
tett kérdésekre a további felelet egészen
fölösleges. A Jorga-kormány ténylege-
sen elveszi azt, amit a Boila-törvény
nagy keservesen adott.

Visszamenő hatállyal:

Eltörölték a „kis érettségit“

Bukarest, augusztus 7.

A közoktatásügyi minisztérium körrende-
letet bocsájtott ki, amely alkalmas arra, hogy
kellemes meglepetésként érje a középiskolá-
kat.

A körrendelet szerint a közoktatásügyi mi-
nisztérium visszamenőleges hatállyal eltörli
az ugynevezett „kis érettségit”, vagyis a há-
rom al gimnázium elvégzése utáni abszolváló
vizsgát, amely eddig kötelező volt azokra,
akik tovább akarták folytatni középiskolai
tanulmányaikat.

A rendelet visszamenőleges hatálya abban
nyilvánul meg, hogy a következő iskolai év-
ben már nem veszik figyelembe a juniusi kis
érettségi eredményét, vagyis azok is felvehe-
tők a gimnáziumok felső tagozatába, akik
juniusban a kis érettségén elbuktak.

A bukaresti interparla- mentáris konferencián 36 állam képviselteti magát

Bukarest, augusztus 7.

A legközelebbi interparlamentáris konfe-
renciának, amit ezúttal Bukarestben tartanak
meg, a külföldi sajtó egyrésze nagy jelentő-
séget tulajdonít. A Daily Herald közlése sze-
rint

Bukarestben 36 állam képviselői jelennek
meg, azok a határozatok tehát, amiket a le-
szerelés és az európai Egyesült Államok ter-
vének a megalósulásával kapcsolatban
hoznak, kétségkívül az európai közhangu-
lat figyelemreméltó kifejeződései lesznek.

Itt említjük meg, hogy a bukaresti szociál-
demokrata párt közlése szerint az interpar-
lamentáris konferenciával kapcsolatban és ez-
zel egyidejűleg, a szociáldemokrata párt kép-
viselői is világkonferenciát tartanak Bu-
restben.

DUL A HARC

a volt magyar tisztviselők nyugdíj-
jogosultságának elismerése miatt,

közben pedig a kormány suba alatt máris elintézte az ügyet

Bukarest, augusztus 7.

Az impériumváltozásokor esküt tett magyar tisztviselők nyugdíjügyének a vesszőparipáján az utóbbi időben ismét állandóan lovagol nemcsak a liberálisok, hanem a kormánypárt sajtója is. Sorozatos támadásokat intéznek ezen a címen Boila Romulus volt szenátusi al-
elnök, az Általános Nyugdíjpénztár volt elnöke ellen, már csak azért is, mert úgy vélik, hogy az ő személyén keresztül Maniut is ütöik.

A napokban Jorga lapja, a Neamul Ro-
mânesc is nekirohant Boilának, a volt
magyar tisztviselők nyugdíj-rendezése
miatt, amelyet valóságos a román ér-
dekek elárulásának tekint.

Erre most a nemzeti parasztpárt hiva-
talos lapja, a Dreptatea reagál a dema-
góg hajszásra s megismétli már többször
feltett kérdéseit: nem történt-e teljesen
törvényesen, parlamenti úton hozott tör-
vény alapján a magyar tisztviselők
nyugdíjazása, nem járt-e el teljesen tör-

Még csak néhány napig tart
20—50%-os árcsökkentés

maradék kiárusításunk

VESTIS szövet-
nagy-
áruház

BRASSO, Lensor 26 szám.

Németország után most már Anglia pénzügyi válsága került előtérbe

Berlinből egyre megnyugtatóbb hírek érkeznek

Brüning és Curtius ünnepélyes fogadtatása Rómában

Berlin, augusztus 7.

Rövidesen megemlékeztünk tegnap az angol font áreséséről. A tegnapi zárlat idejére a font értéke ismét emelkedett, ennek dacára,

a pénzügyi rendkívül izgalomban tartja az angol font szokatlan árhullámzása.

A franciák, akik a legutóbbi francia-amerikai-angol kölcsönegyezmény következtében most már kétszeresen érdekelve vannak az angol pénzügyi helyzetben, ijedten tálsálgatják az árhullámzás okát és

súlyos támadásokban részesítik az Angol Bank vezetőit, akiket azzal vádolnak, hogy semmit sem tettek az árhullámzás megakadályozására.

Az angol font árhullámzása szemmel láthatólag az angolokat izgatja legkevésbé. MacDonald Skóciába utazott az ott tartózkodó Stimson és felesége látogatására. Az angol miniszterelnök kijelentése szerint látogatása teljesen magánjellegű, beavatottak ugyanakkor azonban tudni vélik, hogy a kiránduláson fontos eszmecsere lesz a két államférfi között. Hírek szerint Stimson azon a véleményen van, hogy a pénzügyi stabilitás és a lezárás kérdése szorosan összefügg a mindkettő megvalósításának előfeltétele az, hogy a politikailag ellentétes államok között megfelelő politikai megegyezések jöjjenek létre.

A dollár központi hatalmak körében pedig Stimson eme álláspontját egynek tekintik a békeszerződések feltűnés nélküli és apránkénti revíziójával.

Miközben a világ gazdasági közvéleményét az angol pénzügyi eseményei nyugtalanítják,

Németországból egyre megnyugtatóbb jelentések érkeznek.

Az Echo de Paris jelentése szerint a rövidlejáratú hitelek tekintetében végre sikerült a megegyezés,

az összes jelentékenyebb hitelezők hozzájárultak a lejárt hitelek meghosszabbításához.

Maga a Federal Reserve Bank három hónapra hosszabbította meg 100 millió dolláros rövidlejáratú német kölcsönét. A többi hitelezők általában hat hónapra hosszabbították meg kölcsöneiket.

A gazdasági élet forgalma Németországban napról-napra közelebb jut a normalizálódás felé. A kormány elrendelte, hogy az intézetek tartsák be feltétlenül a kikötött felmondási terminusokat. Ilyenformán felmondás nélkül csak 300 márkáig fizethetik ki a betéteket. 300 márkán felül 1000 márkáig 30 napos, 1000 márkán felül pedig háromhónapos felmondási idő betartása kötelező.

A kelet-európai agrárállamokat nagy mértékben nyugtalanítja a német gabonabevitel kérdése. Tegnapi számunk közgazdasági rovatában nagyobb cikkben foglalkoztunk azzal, hogy Amerika kétévi hitelre ajánlott buzája miatt az európai gabona teljesen kiszorult legfontosabb piacáról: Németországból. Ha errenézve még nem is lehet befejezett tényekről beszélni,

a birodalmi kormányak mi napon megjelent újabb rendelete nem sok jóval biztat a gabona export-kilátások tekintetében.

A szóbanforgó rendelet a devizaforgalom szabályozására vonatkozó kényszerrendszabályokra való hivatkozással, rendkívül megnehezíti a németországi gabonabevitelt.

Az említett rendelet ugyan teljesen megszigorítja a gabona-importőrök részére engedélyezhető devizamennyiséget és kimondja, hogy

csak azokra a tételekre lehet korlátlanul devizát engedélyezni, amelyeket az eladó augusztus 4-ike előtt adott fel.

Augusztus 4-ike után feladott, vagy ezután lekötendő tételekre csak egészen

kivételesen és import-cégenként legfeljebb havi 10.000 márká erejéig engedélyeznek devizát.

A rendelet ellen maguk a német import cégek indítottak erőteljes akciót és kifejtik, hogy ez nemcsak a németországi gabona-árak rohamos emelkedéséhez fog vezetni, hanem veszélyezteti Németország jóviszonyát a gabonát exportáló

Argetoianu dolgozni akar

Szeptember közepéig senkitsem fogad

Nagyszabású közigazgatási és pénzügyi reformokat készít elő

Bukarest, augusztus 7

Argetoianu belügy- és pénzügyminiszter hétfőn este visszaérkezett Bukarestbe, ez azonban nem jelenti azt, hogy rendelkezésére fog állni a nagyközönségnek. A hivatalos helyről nyert felvilágosítás úgy szól, hogy a pénzügy- és belügyminiszter egészen szeptember közepéig senkit sem fogad, legföljebb azokat, akiket maga kért magához.

Az Adeverul értesülése szerint Argetoianu hosszú időre történő elzárkózása mögött nagyobb szabású pénzügyi és közigazgatási törvénytervek húzódnak meg.

Argetoianu dolgozni akar, helyesebben meg akarja valósítani mindazokat a koncepciókat, amiket kormányrajutása idején bejelentett.

Legsürgősebb teendője az Argetoianu-féle közigazgatási törvény elkészítése.

Ez teszi majd maradandóvá a nevét. Az az új közigazgatási törvény ugyanis, a minek a gyakorlati alkalmazásával most kinlódnak a prefektusok, tulajdonképpen nem „új törvény”, mindössze a nemzeti-parasztpárttól hozott közigazgatási reform egyik szakaszának szükségszerűen gyors módosítása.

Az igazi Argetoianu-féle közigazgatási reform új alapokra kívánja fektetni az állami adminisztrációt.

Mindenekelőtt teljesen elveti a decentralizáció elvét, aminek pedig nemrégiben még Argetoianu is híve volt. Most politikai barátai előtt ezt a kijelentést tette:

— Szép és jó dolog a decentralizáció, alkalmazása azonban legalább 40 évi előkészítést igényel. A mai körülmények között teljesen időszerűtlen, megáfordíthatatlanul bebizonyította ezt a nemzeti-parasztpárttól hozott közigazgatási törvény, amit íme, az új kormánynak habozás nélkül módosítania kellett.

Az Adeverul azt is tudja, hogy Argetoianu megvalósítja régi kedvenc tervét és elmozdíthatatlan prefektusokat állít a megyék élére. Egyébként pedig új formát keres: közepes a régi liberális koncepció és a nemzeti parasztpárti törvény célkitűzései között.

Pénzügyi téren az adózási rendszer akarja megreformálni Argetoianu, mint pénzügyminiszter. Ezen a téren is teljesen új formát keres.

Újra akarja szervezni a pénzügyminisztériumot s ezzel egyidejűleg lehetőséget akar teremteni arra, hogy az állami javak gazdaságosabban kihasználhatók legyenek.

Ennek érdekében megszünteti az autonóm intézményeket (Casa Autonomakat), hogy teljessé tegye a minisztériumok hatalmát és jogkörét.

A készülő javaslatok harmadik csoportja a termelők érdekeit kívánja szolgálni. Ezzel vonatkozólag Argetoianunak még csak egészen vázlatos tervei lehetnek, miután a kérdés szorosan összefügg a külföldi kereskedelmi szerződésekkel.

Ítélet előtt a sepsiszentgyörgyi feketeszesz-per

Sepsiszentgyörgy, augusztus 7. Tegnap délután folytatták az itteni törvényszék előtt a Salamon Mór-féle feketeszeszper tárgyalását. Ezuttal Xantopol kolozsvári ügyvéd tartotta meg nagy érdeklődéssel várt beszédét. Xantopol több mint két és fél órán keresztül boncolgatta a per anyagát. Mig az előtte fel-

Argetoianu reméli, hogy őszre az összes folyamatban levő és tervbevetett kereskedelmi tárgyalások befejeződnek s akkor, számolva a meglevő lehetőségekkel, hasznos újításokat vezethet be.

szólaló védők beszédeit Papadopol ügyész gunyos közbeszólásokkal zavarta, addig Xantopol fejtegetéseit közbeszólás nélkül hallgatta végig. A kolozsvári kriminalista a legerélyesebben visszautasította az ügyész antiszemita inszINUÁCIÓIT. Az ítélet kihirdetését a bíróság szombatra tűzte ki.

Miért jön Venizelos Romániába?

Bukarest, augusztus 7. A Lupta értesülése szerint Venizelos görög miniszterelnök közel jövőbeni bukaresti látogatásának a háttérében komoly külpolitikai koncepciók húzódnak meg.

—A görög miniszterelnök állítólag a balkáni blokk tervének diplomáciai elő-

készítésében utazik s nem lehetetlen az sem, hogy Romániának formális ajánlatot tesz a szorosabb együttműködés létrehozása érdekében.

Másik teendője Venizelosnak a görög alattvalók romániai követelésének érvényesítése, illetve a kérdés gyakorlati rendezése lenne.

Lysoform minden baktériumot megöl és kiváló szagtalanító

A hölgyek mindenütt a Lysoformot használják, mert az intim toaletti ideális fertőtlenítő szere. A Lysoform népszerűségét annak a tulajdonságának köszöni, hogy minden mikrobát megöl és a ténynek, hogy csodálatos szagtalanító.

Az elegáns hölgyek, akik testük ápolására kiváló gondot fordítanak, tudják, hogy szappan és víz nem elegendő a higiénikus tisztaság fentartására.

Használjon Lysoformot. Csakis zöld üvegekben kapható, sohasem himérve.

Lysoform

Modern Mozgó Brassó Tel. 518

Világláger!

Jobb, szebb, kedvesebb mint a ZWEI HERZEN

LIEBESWALZER

Német énekes, táncos filmoperette

Willy Fritsch és Lillian Harvey-ek

Magyar színi. Western beszédgép.

Szombaton d. u. 3-5-ig **Matiné** 10-15 lejcs helyárak

Vasárnap d. e. 11-1-ig

„Csókos éjszakák”

AZ I-SŐ ÉS II-IK OROSZ ÖTÉVES- TERV, KÖZÖTT

Mit szól Amerika az új orosz tervgazdasághoz

Bukarest, augusztus 7.

Az idestova két esztendeje bekövetkezett páratlan világgazdasági válság dráma-színpadán — most már meg lehet alapítani — az orosz öt éves gazdasági terv volt mindeddig a legnagyobb sláger. Különösen Amerikát tekintve, ahol az öröknek beállított és ugyanolyannak hitt „prosperity”, jólét megdöbbenő letűnése a grandiózus szovjet-kísérlet felé terelte a szemfüles és gyakorlati jenkik érdeklődését.

Az utóbbi év folyamán az amerikai Unióban átlag minden harmadik könyv a szovjettel és elsősorban a híres öt éves tervvel foglalkozott.

S amíg másfél esztendővel ezelőtt rögtön bolseviknek nyilvánították mindenkit, — lett legyen egyébként addig a legmegrögzöttebb burzsoá —, aki azt merie állítani, hogy a „pjatiletka” sikerülni fog, meg fog valósulni, —

mostanában már maguknak a tényleges szovjetbarátoknak kellett fékezniök a polgári írók és szakemberek lelkesedését

s óvniök öket a tulfutott várakozásoktól, elragadtatástól, az orosz erőfeszítés horderejének tulbecsülésétől. Amerikában és szinte mindenütt másutt is valóságos öt-évesterv-pszichózis alakult ki.

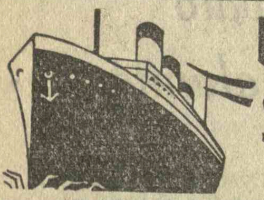
AZ ÖTÉVES TERVGAZDASÁG UJBÓL FRAPPIROZ.

A német események s velük kapcsolatban a Hoover-akció, majd a még mindig folyamatban levő diplomáciai bolygá-razás az elmúlt hónapokban meglehetősen háttérbe szorította az orosz próbálkozás iránti tomboló érdeklődést. Ez azonban — úgy látszik —, csak intermezzo, felvonásköz. Az a körülmény, hogy a moszkvai „Öt éves tervek hivatala” a közelmúlt napokban tette közzé a talán már a jövő évben, szabályszerűen pedig 1935-ban életbelépő második öt éves terv alapelveit, ismét visszafordítja a figyelmet az orosz szfinksz-óriás vállalkozásai felé.

És a legtekintélyesebb világlapok, főleg persze az amerikaiak riporterei ismét visszatérnek Oroszországba, hogy beszámoljanak a további etapp várható kilátásairól.

Az alábbiakban a legérdekesebb részleteket közöljük abból az első beszámoló-ból, amelyet Louis Fischer, a newyorki „Nation” főmunkatársa, már negyedik oroszországi riport-utjáról lapjának küldött.

Fischer együttvéve közel három évet töltött eddig is a szovjetek gigászi módon vaduló országában, éppen a legérdekesebb időszakokban s így egyik legalaposabb ismerője a Szovjetszövetség bel-és külpolitikai problémáinak. A Nation, a lapja pedig, amely az amerikai Unió progresszív demokráciájának a szócsöve, azzal dicsekedhetik, hogy a Fehér Ház európai politikája a közvetlenül mögöttük levő hónapokban pontosan az ő javaslatait követte.

**UNITED
STATES
LINES**

Hamburg — New-York

Külön csatorna-szolgálat:
SOUTHAMPTON-CHERBOURG-QUEENSTOWN

Legközelebbi indulások:

President Harding aug. 18. Hamburgból
America augusztus 25. Hamburgból
America augusztus 27. Southamptonból
Leviathan augusztus 28. Cherbourgól
President Roosevelt szept. 1. Hamburgból
NÉMETUL BESZÉLŐ SZEMÉLYZET.

American Merchant Lines
HETENKÉNT LONDONBOL NEW-YORKBA,

UNITED STATES LINES
BUKAREST, Calea Victoriei 100.

EGY UJSÁGÍRÓ FRISS BE- NYOMÁSAI.

— Sietek bejelenteni első benyomásaimat, — kezdí érdekes riportját a kiváló amerikai ujságíró.

Annyi évet töltöttem már a Szovjetszövetségben, hogy alig érkezem Moszkvába, rögtön a bolsevik-problémák titkai után kezdek ásni

és nem törődöm a szovjetügyek felületesebb megnyilvánulásaival. Az első tíz nap alatt azonban a szemem még fürge a hathónapi távollét után s ezért inkább elhalasztottam a tanulmányozást, hogy gyorsan feljegyezzem, amit a szem lát és a fül hall.

Vonatam Rigából pontosan érkezett be Moszkvába. Talán különös, hogy ezt mint teljesítményt kell leszögezmem, de a múlt évben még a vonatok keleti pontatlansággal működtek. Az ebéd az étkezőkocsiban sok kívánnivalót hagyott hátra. Az oroszok ócskák és sárgák voltak, az alakokat vastag szenny fedte, a pincérek fésületlenek, bár rendkívül udvariasak

voltak és a tányérokat sem lehetett tulajdonoson tisztáknak mondani.

Amint a fülke-ablakból az orosz sik-ságot figyelem, egy szovjetpolgár beszélgetésbe elegyedik velem. Tanáros a kül-seje és a beszéde.

— Minden van, — mondja — bu-zánk, fánk, szenünk, vízerőnk, ásványunk, csak agyunk nincs.

Dosztojevszkis önkorbácsolás! Másik orosz csatlakozik hozzánk. Nagy-on szeretnek diskurálni ezek az oroszok. Modora kommunisára vall.

— Igen, — veti közbe — de most már az agyunkat is kezdjük használni. Korlátlan erőforrásaink végre bányászra leltek. Képzeld el, — teszi hozzá fokozódó izgalommal —, hogy fog kinézni az a mai szűkösség, mondjuk husz év múlva, a negyedik öt éves terv végén?

— Negy öt éves terv? — tamáskodik a professzor. — Talán négy évszázad...

A bolsevikok utálják a kételkedő a két-kedő intellektuellnek ezt a típusát. önbizalmuk és hitük ugyanis igazán bőven van.

Tizmillió négyzetméter új lakás egy év alatt építve

A határtól Moszkváig mindenütt végtelen építkezési tevékenységet látnunk: — írja az amerikai riporter — új vasúti áuraktárakat, új teherkocsikat rajtuk szovjetgépekkel, a főváros körül egészen új telepeket, új gyárakat és sok utépitést. Moszkvában mindenki meg van lepődve az építkezések fokozódó tempóján. A mai lapok szerint

1926 óta 29 millió négyzetméternyi lakást építettek az országban és ebből tizmilliót csak az idei évben.

A fővárosban mindenütt lakóházakat építettek, ahol régebben szűk piszkos és földszintes háza álltak, még Nagy Kalin idejéből. És a város mégis elhanyagoltnak látszik.

A pályaudvaron nem volt hordár. Ed-digi tapasztalataim során ezt még nem értem meg.

— Így is kell, — mondta nekem aznap este egyik kommunista barátom. — nem árt az, ha maga viszi a podgyászt. A férfiak produktívabb munkára kellenek az öt éves terv végrehajtásában.

Oroszországnak egyre több munkásra van szüksége, még akkor is, ha a munkás tanulatlan.

— Bejöttek a szomszédaim, hogy kikérdezzenek Európá és Amerika felől és hogy elmondják a maguk törtékeit. Né-hányan nagyobb tájékozottságot árulnak el az Egyesült Államok gazdasági állapotairól, mint a legtöbb átlagamerikai. Valamennyien a német ügyekben a legjár-tasabbak. Nem nagyon reménykedve ugyan, az iránt kérdezősködnék, vajjon közele-e ott a forradalom? Nem tudok semmi biztatót feltálatni nekik, de ők sem vérmesek.

— Szóval még mindig nem jön a világ-forradalom, — foglalja össze a mondot-takat egy háziasszony, kicsit komoran rázva a fejét.

A bolsevikok konyha-témává tették a világforradalmat, de senki sem hiszi, hogy valóban küszöbön volna.

Felfedezem, hogy a közönség egy újdonsült témát tárgyal, vitat, — a leg-közelebbi öt éves tervet.

— A másik „pityiletkában”, — mond-ják —, a nép is élvezni fogja már az első gyümölcseit. Eddig az alapot építették

és főleg kivitelre dolgoztak. De 1933-tól felemelik a felépítményt is. Lesz ruha, több és jobb táplálék, további lakáské-nyelem.

Mással az azoknak a látnokoknak, a kik azt jósolják, hogy az első öt éves terv végén, amikor majd ráeszmél, hogy az áldozatok nem hozták meg életszínvonalá javulását, az orosz nép el fogja söpörni a bolsevikok uralmát, megint nem lesz igazuk.

A tömegeket ugyanis tovább táplálja az az ígérlet, hogy a jóléthez még csak két év kell. Ennek elteltével, 1935-ban, vége lesz az öt éves terv négyévi megva-lósítási hadjáratának. A kollektivizálás sikerei erősítik a szíveket.

A termés az idén is kitünőnek ígérke-zik. Általánosan nyilvánvaló az iparo-sodás. A munkanélküliség teljes hiánya is sokat nyom a latba. Mindezeknek az erőfeszítéseknek, gondolják, most már hamarosan meg kell legyen a gyümölcse. A nép, úgy látom, ténylegesen hisz eb-ben.

Nyoma sincs annak a kétségbeesésnek és nyomott hangulatnak, amellyel olyan gyakran találkozok az ember Európában.

Pedig nehéz az élet.

Kevés kivétellel ismerőseim mind roz-szabb színben vannak, mint hat hónap-pal ezelőtt. Sápadtabbak és soványab-bak. Meg kell azonban állapítanom, hogy senki sem éhez, bár az egész ország la-kossága szenved a táplálék elégtelensé-gé, súlyos minősége és egyhangúsága kö-vetkeztében. Akiknek pénzük van, már pedig sokaknak van, majdnem minden-hez hozzájuthatnak.

Barátaim azt mesélik, hogy keresetük túlnyomó része a konyhára megy. Csak ritkán jut ruhaneműre. A lakbér és a szórakozás általában olcsó, míg a fény-üzés nemlétező valami. A táplálkozás felemészt minden pénzt.

De ami miatt legtöbbször panaszkodnak, már mégsem a táplálék. A munka. Természetesen többször tudnának dolgozni, ha bővebb élelmezésben volna részüik, úgy-hogy a két kérdés összefüggésben áll egymással. De a beszélgetésben az első zugolódás a hivatali és gyári munka megfeszítettségéből indul ki. Ugy egye-

temlegesen, mint egyénileg, az oroszok-nak most többet kell teljesíteniök, mint bármikor a nemzet történetében. A lom-ha ezláv sohasem feszült neki a munká-jának, most pedig megkövetelik tőle, hogy ereje utolsó unciját is adja oda az államnak. A tömegvélemény nyomása állandóan a legnagyobbfoku erőmegfeszítésre ösztökél. A tulsok munka legfőbb oka azonban szerintem a gyenge ered-ményesség, a mímelés, bürokrácia és a papíron levő eredményekre való hajlan-dóság a reális teljesítmény helyett. Meg-vagyok győződve, hogy ez és a gyárak igazgatásának a kérdése fogja rövidesen legfőbb problémáját képezni a szovjet-államnak.

— Nem találja, hogy most jobban vagyok öltözve, mint a múltkoriban? — kérdi Le-ningrádba utaztomban egy diáknő ismerő-söm. Valóban, megfigyeltem, hogy jobb az emberek lábbelije s mindenkifölött el-tűnt a háziasszony átká, a sorbanállás az üzletek előtt.

Aztán beszélt a társadalmi munkájáról.

— Az állam én vagyok. Minden prob-lémája, baja és győzelme az enyém, — mondta büszkén.

Kétségtelen, hogy a Szovjetszövetség-ben új, egészséges lelki világ kezd kiala-kulni, de ezt születésében veszélyezteti a létért való nehéz harc.

(K.)

Leszerelünk...

Washington, augusztus 7.

Az amerikai haditengerészeti miniszté-rium jövő évi programja alapján 150 millió dollár költséggel egy új cirkálót, két repülőgépanyahajót, hat buvárhajót, egy kis cirkálót és egy torpedórombolót fognak építeni. A munkálatokat már az ősz folyamán megkezdik.

Megakadályozzák a palesztinai zavargásokat

London, augusztus 7.

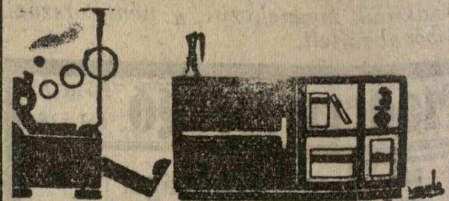
A palesztinai helyzet feszültsége ko-moly óvintézkedésekre késztette a ható-ságokat. Valamennyi távolabbfekvő ke-rületben lepecsételt fegyverraktárakat állítottak fel, hogy zavargások esetén a rendőrségek használatára legyenek. A kormány szigorú hangu falragaszokon közölte az agitátorokkal, hogy ne kísérel-jék meg a lázítást. A zsidóság megnyug-vással fogadta a preventív intézkedése-ket.

A szeptemberi nép- szövetségi ülés programja

Genf, augusztus 7.

A népszövetségi főtitkárság ma közlé-tette a szeptember elsején megkezdődő népszövetségi ülés programját. Az ülésszak elnöke Lerroux spanyol külgy-miniszter lesz. A napirend legérdekesebb pontja kétségtelenül a német-osztrák vámunió kérdése, amelyben a hágai dön-tést augusztus végére várják. Hágában tudvalevőleg afelől kell határozni, vaj-jon a vámszövetség összeegyeztethető-e a nemzetközi joggal. Az erre vonatkozó döntést hivatalosan közlik Genffel, hogy a Népszövetség főtitkárságának ideje le-gyen elkészülnie a tárgyalásra. Ugyan-csak foglalkozik a szeptemberi ülésszak a német-lengyel viszály kérdésével is. Érdekes ellenben, hogy a leszerelés kér-dése semmilyen vonatkozásban nem sze-repel a napirenden.

HA BUTOR
LEGYEN

SZEKELY & RÉTI
BUTORGYÁRÁBÓL
MAROSVÁSÁRHELY
BOKAREST
BRASSÓ

MOTTO:
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓB-BAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

A BETYÁRVILÁG

A Ma embere addig sopánkodott az idők változásán, amíg egy lekötözött modoru nemtő életre nem támasztotta a régi szép napokat. A haldokló romantikát egy ügyes kis orvosi beavatkozással lecibálta kórággyáról, amelyen a mult század vége óta feküdt. Romantika önagsága, aki olyan lagymafag teremtsének tűnik fel, mint Krudy Gyula nőalakjai, kinyújtózta petyhüdt tagjait és igéző léptekkel hódító körutra indult a bérces Erdélyben. A csiki hegyeken elfáradhatott egy kicsit. Fodrait gondosan elrendezve, leült egy gyepes lankán és...

...az újságok rövidesen jelentették, hogy haramiák garázdálkodnak a havasok között. Bogár Bandi kései utódai rontanak bicskát szegezve a gyanúllan pásztoroknak. Olyan gyöngyölet uralkodik Csikban, mint annak idején a Bakony sűrűségében, ahol az évszázados fák törzsei mögöl villogó szemű betyárok leselkedtek a féderes batáron utazó, krinolinos dámákra. Azok voltak a szép idők! Kakastollas pandurok hajszolták a lóháton menekülő szegénylegényeket, tiz vármegyén keresztül... Ropogtak az ódon flinták, megtorpanak a vágató lovak patái és a rácsosablaku áristomok megteltek lobogó gatyájú sihederekkel. A szögedi bíró irnokának tövig lekopott ludtollból metszett pennája, annyit foglaltoskodott a tárgyalásokon. Micsoda ország ricsaj volt, mikor a hóhér egy-egy apaszomorítót a bitófára húzott!

Peregtek az évek... A poroszkáló papirak nyomain dudva sarjadt ki. Egy öreg holló száját megnyalva emlékezett vissza letűnt időkre, amikor az utolsó bűnös akasztófán függő hullájából lakmározott. A behavazott tanyákon olykor még felcsendült egy nótá valamelyik cselelő lány ajkán. A pusztuló betyárvilágot siratta, amikor még olyan jól ment a védtelen menyecskeknek.

1931... Feltámadtak... Nem robognak motorbiciklik, mint amerikai kollégáik. Páncélinget sem viselnek, mint ott a legújabb divatu ruhák alatt. Nincs az összhangban a rongyos zekékkel és a varga után sópárgó repedszarku csizmákkal. Jó a régi recept, minek azon változtatni? Talán még a füstös mordályok is ugyanazok, mint amikkel tisztelt őseik locscsantották szét a hatóság képpiselőinek koponyáit!

Nem megy nekik segítségem... mert a pénzes polgárság nem támadt fel. Nem rejtegetnek körmöci aranyakat a tulipános ládákban. Nehéz damasztterítők helyett vasszokszáknakkal terítik be az asztalokat. Ezüst karosgyertyatartók sincsenek, amióta az ármanyos amerikai kifundálta a villanyt. Nincs mit keresniük ezen a világon...

Olyan csendesen kell eltávoznia, mint a hogy újból előbukkantak. A népdalokban még van egy kis terük, de ott is csak addig, amíg a kondások nem rádiószó mellett legeltetik a malacokat.

NEMES FERENC

Bezárták a magyar parlamentet

Budapest, augusztus 7.

A magyar parlament két házát ma délután bezárták. Az utolsó ülésen még megszavazták a felhatalmazási törvényjavaslatot.

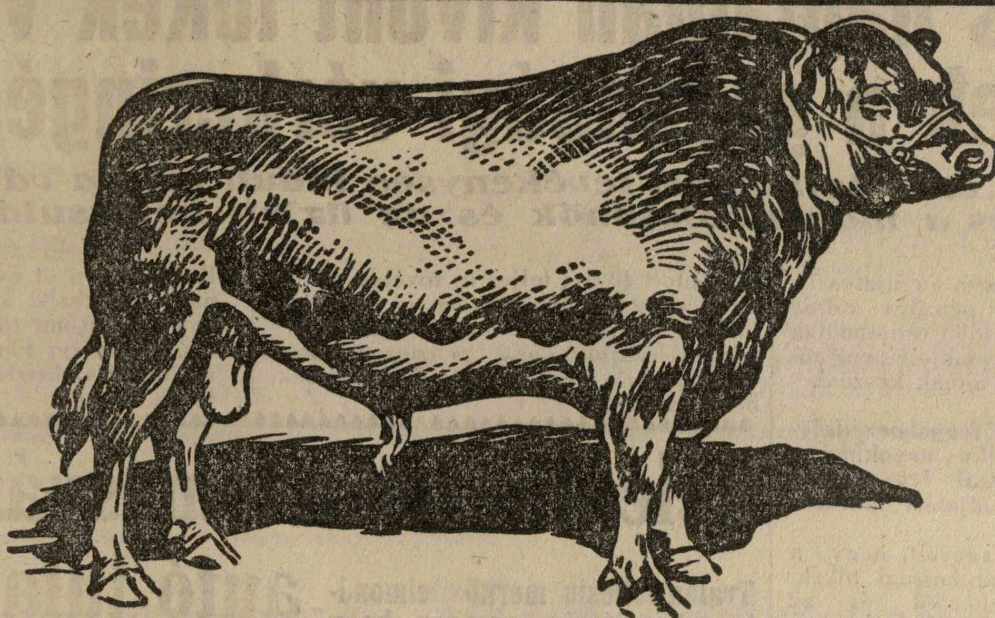
Oroszország megszakította a kereskedelmi összeköttetést Argentínával

Berlin, augusztus hó 7.

Ideérkezett jelentések szerint a buenosairesi orosz kereskedelmi kirendeltéggen tartott házkutatás és az ezzel kapcsolatos letartóztatások miatt Oroszország megszakította minden összeköttetést Argentínával. A szovjet lapok jelentései szerint megtorlasképpen ezenkívül a szovjet letartóztatja az orosz területen tartózkodó összes argentiniai állampolgárokat.

Astra (Apolló) Mozgó
BRASSÓ

Jön ! ! ? ?
Willy Fritsch
és
Lilian Harvey

Az erőteljes, egészséges szarvasmarha

minden gazda számára jól elhelyezett tőkét jelent. Tőke van befektetve a traktorba is és minden üzemzavar csökkenti munkájának hozadékát. Rendkívül fontos ezért, hogy a traktor számára elsőrangú üzemanyagok kerüljenek felhasználásra. Silányabb minőségű petroleum vagy helytelen kenés gyakran defektust okoz. Az összes javításoknak több mint 50% helytelen kenésre vezethető vissza. Egyetlen javítás viszont többbe kerülhet mint egy egész évre való üzemanyag. Ezért kellene a traktorüzemhez következetesen

kizárólag elsőrangú termékeket használni: a helyes kenéshez

Mobiloil

VACUUM OIL COMPANY S. A. d. R.

Uiabb kísérlet:

Félmétermázsás bombával felrobbantják a moreni égő-szondát

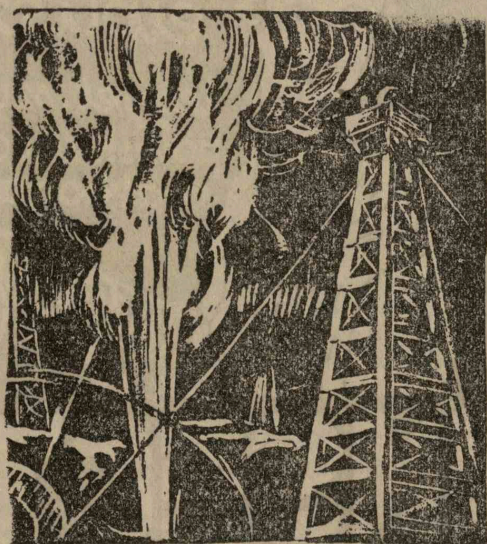
Két amerikai mérnök próbálja most betönni a tűzokádó sátán torkát

Moreni, augusztus 7

Most már jóval több, mint két eszten-dejettartékezhethetlenné bizonyult he-
vességgel a moreni szondatűz, a petro-
leum-gáznak ez a pokoli kirobbanása és
égése. Hiába volt eddig minden próbál-
kozás és erőfeszítés, nem sikerült urrá
lenni fölötté. A legkomolyabb kísérlet,
az erdélyi szakemberek szívós tervsze-

már valóságos tűzhányóvá vált dom-
bot, amelyen több kráter is köpi már a sis-
tergően égő gáztömeget.

Az elsősorban érdekelt társaság igaz-
gatósága a hatóságok képviselőinek a be-
vonásával tegnap vitatta meg az ameri-
kaiak tervét.

riúséggel végrehajtott oltási vállalkozása is meghiúsult egy évvel ezelőtt az elsa-
badult elemek makacsságával szemben.
Azóta nem történt újabb és számotte-
vőbb próbálkozás az immár több helyen
is lobogó földgázkibővítés elfojtására, míg
nemrégiben két amerikai szonda-techni-
kus érkezett az országba, hogy újabb ki-
sérletet tegyen. Az amerikai szakembe-
rek azt a javaslatot tették a Romano-
Americana petroleumtársaságnak, hogy
dinamittal robbantsák fel azt a ma

Tovább vádaskodnak dr. Barabás Jenő ellen az alfalusi merénylők

Folynak a kihallgatások a csikszeredai vizsgálóbíró előtt

Csikszereda, augusztus 7.

Az itteni vizsgálóbíró megkezdte a ta-
nukihallgatásokat — és az ezzel kapcsola-
tos szembesítéseket — a dr. Avéd János
ellen elkövetett megdöböntő bombame-
rénylet ügyében. Ismeretes, hogy a me-
rénylők egyezben már igyekeztek a vizs-
gálat kezdeti stádiumában azzal köny-
nyíteni a helyzetükön, hogy a gyalázatos
merénylet elkövetésére dr. Barabás Já-
nos alfalusi ügyvéd biztatta fel őket. A
csikszeredai parancsnokság által akkor meg-
újított helyszíni vizsgálat folyamán azon-
ban ez a vád annyira megdőlt, hogy az
ügyvéd ellen még csak eljárást sem indi-
tottak.

A vizsgálóbíró a vádlottakon kívül
több, mint 20 tanu kihallgatását ejtette
meg és a vádlottak megismételték a vizs-
gálóbíró előtt Barabás János elleni is-
meretes vádjukat, amit ezenkívül egy-
két tanuvallomás is alátámasztott. Külö-
nösen terhelően vallott e tekintetben
Ungváry András alfalusi fakereskedő.
Ilyen körülmények között a vizsgáló-
bíró beidézte kihallgatásra a hihetetlen-
nek látszó vádaskodás áldozatát, dr.

A terv szerint

előbb mintegy háromszáz vagonnyi ho-
mokos vízmennyiséggel lehűtik a fő-
kráteret, azután pedig egy hordóban
félmétermázsás dinamitot lőnek bele.

A hordó gránátszerű szerkezettel van
ellátva s előre beállított időben fog fel-
robbanni. Azt remélik, hogy ez a hatal-
mas robbanás beomlasztja és eltömi a
krátereket, amelyeket ezután becemen-
teznek úgy, hogy a kiömlő gázokat
azért a jövőben felfoghassák.

A szakértekezlet teljesen magáévá tet-
te ezt a módszert s határozata alapján

a két amerikai szonda-tűzoltó ma már
hozzá is lát a veszélyes munkához,

amelynek kimenetele elé érhetően nagy
érdeklődéssel tekintenek. Kérdés ugyan-
is, vajjon sikerhez vezet-e ez az eljárás
s nem fog-e megesni ugyanaz, ami az er-
délyi vállalkozók fiaskóját okozta, hogy
a kitörő gázok másutt találnak maguk-
nak utat az össze-vissza furt szonda-
dombon.

.....

Barabás Jenőt is, aki természetesen a
leghatározottabban tiltakozik a képtelen
rágalom ellen. Ungváry terhelő vallomá-
sával kapcsolatosan felhozta, hogy tanu
több ízben pénzért fordult hozzá s ezért
haragosa neki. Ezzel szemben Ungváry
bejelenti a vizsgálóbírónak, hogy Bara-
bás pénzt ígért neki arra az esetre, ha
nem tesz ellene terhelő vallomást. Újabb
kihallgatása alkalmával pedig felmutat
egy 500 levest, amit állítólag a törvény-
szék folyosóján kapott Barabástól, azért,
hogy másítsa meg vallomását. Fzen álli-
tását két tanuval is igazolja, akik álli-
tást látták, amikor Barabás átadta neki
a pénzt.

Lapunk zártakor a kihallgatások még
folynak. Ebben a pillanatban még nem
lehet tisztán látni, hogy mi áll a teljesen
valószínűtlennek látszó vádaskodás hát-
terében. Lehet, hogy mindössze a vádlot-
tak kétségbeesett védekezése, de az sincs
kizárva, hogy nagyszabású zsarolási ma-
nőver. Ennek dacára azt sem tartják ki-
zártak, az elhangzott tanuvallomások
alapján, hogy a vizsgálóbíró kénytelen
lesz ideiglenesen dr. Barabást is őrizetbe
venni.

A krízis napjaiban kivont tőkék visszatérnek a gazdasági vérkeringésbe

**Szokottan erős építkezési tevékenység indult meg a városokban
Fellendülés a magánkölcsonk és az üzleti betársulások terén**

Brassó, augusztus 7.
A júliusban kirobant pénzügyi válság izgalmai nemcsak külföldön csillapodtak le, hanem Romániában is mulófélben vannak már. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy

a közönség dicséretes fegyelmezettséggel viselkedett a kritikus napokban, a melyek egyideig azzal fenyegettek, hogy súlyos megrázkódtatást okoznak a gazdasági életben.

Amitől mindenki félt, az volt, hogy a betétre elhelyezett takarékosági tőkék kivonulnak a pénzforgalomból és az nagy baj lett volna úgy az általános gazdasági élet, mint a pénzüket elrejtő magánosok szempontjából is. A gazdasági élet azért látta volna kárát ennek a folyamatnak, mert ha ezek a tőkék nem jutnak vissza a bankokhoz, ezek kénytelenek lettek volna nemcsak az új hitelezéseket beszüntetni, hanem a kihelyezett kölcsönöket is erőlyesen behajtani, ami a termelés megakadását vonhatta volna maga után. Ez ugyan nem következett be, de a krízis napjaiban kivont tőkék mégis komoly zavarokat okoztak a termelő vállalatoknál.

Még súlyosabb következményekkel járt volna a takarékosági tőkéknek a forgalomból való kivonása magukra a betéttulajdonosokra. Nem is szólva a velejáró kamatvesztéseiről,

a bankoknál elhelyezett pénz elvonása arra kényszerítette volna a Banca Natională, hogy a kivonás révén támadt hiányt a bankjegykontingens felemelésével pótolja, vagy pedig általános moratóriummal vessen gátat a komoly megrázkódtatásoknak.

ami a legjobban fundált valuta értékének is a rovására ment volna. Amint egyik bankvezér megállapította, Románia pénzügyi helyzete összesen 72 milliárd betétet kezelnek, amelyet a sokszázmilliárdot kitevő áruforgalom lebonyolításán kívül szintén a 18–21 milliárdnyi bankjegymennyiséggel kellett volna kifizetni. Ez mutatja azt a szédítő szakadékokat, amely fölött a gazdasági élet a krízis napjaiban táncolt. Mert ha a 18–21 milliárd bankjegy teljes egészében lenne is forgalomban, csak a bankjegymennyiségnek évente tízszeri, vagy tízezerszeri megforgatásával lehetne az összes ügyleteket lebonyolítani, nem kell tehát nagy pénzügyi hozzájárulás annak felismeréséhez, hogy ez a lebonyolítás teljesen lehetetlenné válik ha a bankjegyalománynak a negyedrésze, vagy esetleg a fele kikapcsolódik a forgalomból és holt tételként hever a magánosoknál.

Szerencsére nálunk ez a válság mulófélben van és a hetekig elzárva tartott és mozdulatlan tőkék kezdenek visszafolyani a gazdasági élet vérkeringésébe. A takarékosági tőkék három irányban is indultak meg újra a dolgozó pénz útján.

Vannak betétesek, akik megfelelő információk után a legjobban fundált bankokat keresik fel és ott helyezik el a pénzüket, ha kevesebb kamatot kapnak is utána.

Igen tekintélyes azoknak a csoportjának fokozott, bár emberileg érthető óvatosságából nem helyezik vissza a pénzüket bankba, hanem magánkölcsonk formájában helyezik ki, vagy pedig üzleti betársulással gyümölcsöztetik újra a pénzüket. A harmadik kategória ingatlanokba fekteti a pénzét, építkezik. Különösen Bukarestben, de általában a városokban komoly magánépítkezések indultak meg és ebben a formában kerül vissza a pénz a forgalomba. Lehet, hogy ennek az építkezési tevékenységnek a megindulásához hozzájárult az új építkezési törvényben

biztosított 10 évi teljes és további 5–10 évi részleges adómentesség is, de az általános vélemény az, hogy az elmúlt hetekben lezajlott nagy pénzügyi átalakítások szükségzerű megszűnése a fő oka annak, hogy például

Bukarestben öt év óta nem volt olyan nagy építkezési kedv, mint most és hogy júliusban több, mint 600 házépítési engedélyt kértek és Erdélyben is majdnem az összes építészek foglalkoztatva vannak.

Jelentkezett a temesvári halálautó tulajdonosa

Traian Ionesiu mérnök elmondta a brassói ügyészségen, hogy miért nem vállalta a halálosan sebesült Tutsek mérnök elszállítását

Brassó, augusztus 7.
Pénteken reggel az ügyészségen jelentkezett annak a temesvári autónak a tulajdonosa, illetve urvezetője, amely vasárnap délután a Tömösvölgyben történt autókarambol egyik részese, és Tutsek Gábor brassói mérnök megrendítő halálának közvetlen okozója volt. A jelentkező urvezető neve Traian Ionesiu kereskedelmi mérnök, a „Leda” nevű temesvári kereskedelmi vállalat alkalmazottja, lakása Bukarestben van, a Grivitei-utca 139 szám alatt.

Popovici főügyész nyomban maga elé engedte Traian Ionesiut és megkezdte a kihallgatását. A kereskedelmi ügynök mindenekelőtt tiltakozik az ellen a beállítás ellen, hogy a halálos katasztrófát előidéző karambol oka az ő autója lett volna. Állítja, hogy Marcos dr. ügyvéd bukaresti jelzésű autója, amelyen Tutsek

Gábor ült, legalább olyan gyorsasággal haladt az úton, mint az ő autója. Ezt igazolni is tudja. Az összeütközés azért történt, mert a bukaresti autó egyáltalában nem tért ki, hanem az út közepén rohogott.

Egyébként az ő kocsiában a felesége és két sógora ült. Valamennyien erős izgalmat állottak ki az összeütközés miatt, ő meg s sebesült. Ez az oka annak, hogy nem vállalkozott a súlyosan sebesült mérnök Brassóba való szállítására.

Popovici főügyész a vallomás jegyzéknyvre vétele után figyelmeztette Traian Ionesiut, hogy ne hagyja el Brassót s egyben kihallgatásra kéri magához a temesvári halálautó másik három utasát, Ionesiu feleségét és két sógorát is.

Strache Gusztáv budapesti főügyész szerencsétlensége

Az Erdélyi Béla-féle gyilkossági pör ügyésze szintén lezuhant a millstadti sziklákról

Összetört végtagokkal eszméletlenül feküdt, amikor arrajáró turisták ráakadtak

Budapest, augusztus 7.
Az országszerte ismert nevű budapesti főügyészt, Strache Gusztávot, aki a millstadti drámában, Erdélyi Béla egész Európát foglalkoztató bünygyében a vádat képviselte s a vádlott ellen a bizonyítékokat felsorakoztatta, szinte halállal végződő baleset áldozata lett.

Érdekes, hogy a főügyész könnyen végzetessé válható szerencsétlensége éppen Millstadtdban történt. Mintha a híres dráma megismétlődött volna.

Strache Gusztáv főügyész, aki az Erdélyi-pör tárgyalásán olyan megsemmisítő fölénytel bizonyította be, hogy Forgács Anna nem eshetett a szakadékbá, hanem Erdélyi Béla lökte le, most véletlenül maga is belezuhant az egyik millstadti szakadékbá, anélkül, hogy bárki is a közelében lett volna.

A főügyész természetesen nem az Erdélyi-ügy felülvizsgálására utazott Millstadtdba. A szabadságát tölti ott Csütörtökön délelőtt hosszabb sétára indult a hegyek közé. Lehet, hogy nagyon elgondolkodott s így történt meg a szerencsétlenség. Az egyik hegycsúcson, amelyen keskeny ösvény vezetett keresztül, megcsuszott. Parkodott megkapaszkodni az éles sziklaellen, de sikertelenül.

Rövid pergődés után zuhanni kezdett s összetörtött végtagokkal terült el a szakadék alján. Órákhosszat hevert eszméletlenül.

A délutáni órákban aztán, amikor magához tért, gyenge hangon segítségért kiáltott. Így akadtak rá a kiránduló turisták, akik aztán beszállították a legközelebbi menedékházba s ideiglenesen bekötötték. A főügyész ballába két helyen, balkarja egy helyen törött el, zúzódásokkal és horzsolásokkal azonban tele van az egész teste.

Életét csak annak köszönheti, hogy történetesen turisták jártak közelében s meghallották segélykiáltásait.

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegzsák stb. ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.

Kapható:

gyógyszertárakban és drogériákban. SzF 17171

KOLDUSOK

*

Budapest, augusztus 7.

Még alkonyatkor az elhagyottabb utcák csendjében, egyszerre csak átsiet feléd a tulajdonról egy ismeretlen férfi, odaér hozzád, kalapot emel és halkán azt mondja:

— Uram, még ma nem ettem s éjszaka nem tudom, hol alszom.

Ülsz a kávéház teraszán s olvasod az esti lapot, a terraszt övező babérfák előtt már tíz perccel fel és alá egy fiatal ember, a ruhája jó, csak a fehérneműje homokszínű. Néha megáll és feléd néz, ha a tekintetetek találkozik, lesüti a szemét. Jár fel-alá, aztán egyszerre csak félrehajítja a babérfák lombját az asztalod mellett, henyul a résen, csöndesen a zsemledarabra mutat, amit ott hagyottál az asztalodon s azt mondja:

— Szabad kérem?

Később egy őszhajú hölgy áll meg melletted s letesz egy skatulya gyufát az elvitt zsemle helyére, majd egy kisfiú köszönt rád és a nyakában függő játékkerlín megpörget három taktust egy divatjamult melódiából. Hazamegy és a kapud előtt egy volt osztálytársad vár s szemérmesen két pengőt kér, mert a családja éheznek. Ujra eljössz hazulról, a lépcsőházban megszólít egy öregúr, aki haza akar utazni Erdélybe s könyörödományokból gyűjti össze az utiköltséget. Az utcasarkon ott gubbaszt régi ismerősöd, a félak koldus-asszony, ő már nem szól semmit, de kéretlenül is adsz neki, a hivatalodban egy volt főhadnagy barátod vár, könyveket akar eladni, szabadkozol s a végén egy pengőt kér, mert Rákostigeten lakik s két nap óta nem volt otthon, miután hiába házal, nem vesz senki s így jegyet sem tud szerezni, nemhogy kenyeret.

A vállalatnál, ahol dolgozol, minden hónapban megjelenik egy volt bankhivatalnok, akinek kijár tíz pengő könyörödomány. Most eljelen ugyancsak megjelent s háromhavi könyörödományt kért egyben előre, azzal az indoklással, hogy most mindenkinek nagyon rosszul megy s ki tudja, mit hoz a holnap.

Ugyanakkor az öklödre támaszkodva fejedet, úgy támogatod magadat a saját gondjaid terhe alatt.

(e. b.)

Insectomor elpusztít
legyet, szunyogot,
poloskát, bolhát,
svábbogarat

INSECTOMOR

Vezérképviselő és leraikat:

I. E. COCKHILL & Co.

BUCUREȘTI,

Str. Barației 35, Etaj I.

Modern konyhában a **Red-Star** petroleum fűzőkészüléket használják.

Az amerikai **The Detroit Vapor Stove Company** **Detroit Michigan U. S. A.** gyártmánya.

Bél nélkül

Nyomás nélkül!

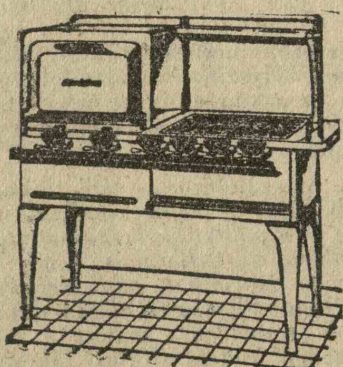
70% megtakarítás

A RED-STAR már néhány hónap alatt fizetődik ki, a nagy tüzelőanyag-megtakarítás által. Bárki által könnyen kezelhető. A RED-STAR főz, süt bármilyen ételt. A RED-STAR nem szorul javításokra vagy állandó alkatrész kicserélésekre.

Látogassa meg sürgősen a „Menajul Modern”

„FERROMANA” S. A. R.

Bukarest, Cal. Victoriei 71.

Különös számtani műveletekkel ütöttek el két volt magyar tisztviselőt a nyugdíj jogától

Fizetett-e nyugdíjárulékot Blázi Lajos az 1920. évi nagy sztrájk idején. — A kolozsvári munkásbiztosító pincéjében penészedő akták titkai

Kolozsvár, augusztus 7.
A nyugdíjas-dráma nagy komplexumból is kikiváncsolt két kolozsvári eset, amely azt bizonyítja, hogy vannak volt tisztviselők, akik még a nyugdíjasok helyzetét is irigylésre méltónak tartják az összes ismert velejáró kálváriák ellenére. Blázi Lajos és Ferenczi János volt munkáspénztári tisztviselők esete bevilágít abba a boszorkánykonyhába, ahol a legfurfangosabb eszközöktől sem riadnak vissza, hogy az egykori magyar tisztviselőket elűssék szerzett jogaiktól.

Blázi Lajos 11 évig, Ferenczi János 12 évig volt a munkásbiztosító tisztviselője, amikor jött az impériumváltás. A munkásbiztosító magyar tisztviselői azt kérték, hogy ne kívánjanak tőlük hűségessé, hanem elégedjenek meg a fogadalmat letételével. Nem teljesítették a kérésüket, de szükségéből megtartották őket a szolgálatban 1921-ig. Ekkor az esküt nem tett tisztviselőket egyszerűen elbocsátották.

Blázi Lajos és Ferenczi János le akarták tenni az esküt, de őket is kitétték egy fillér nélkül.

Hogy miből éltek azóta, csak a jó Isten a megmondhatója. Azután jött az 1929. évi nyugdíjtörvény, amelynek alapján esküre bocsátották őket és beadták a nyugdíj iránti kérésüket. A kérést a kolozsvári munkásbiztosítónak kellett láttatnia, illetve csatolni kellett hozzá egy bizonylatot arról, hogy a kérvényező legalább 10 éven át fizették a nyugdíjárulékot.

Es itt történt valami, amin fe kell háborodnia minden jóérező embernek. A munkásbiztosítónál elkezdtek kalkulálni. Blázi Lajosnak 11 évi szolgálata volt. Ebből egy évet mint napidíjas töltött el, tehát nem vonták le tőle a nyugdíjárulékot. De mert így is maradt 10 teljes éve, amely megadja neki a nyugdíjigény jogosultságot, ki kellett találni valamit, nehogy mégis nyugdíjhoz jusson. És így született meg az a kitűnő ötlet, hogy 1920-ban általános sztrájk volt és akkor a munkásbiztosító alkalmazottai két hónapig nem kaptak fizetést, tehát a nyugdíjárulékot sem vonták le.

Ezzel a pokoli ötlettel sikerült is Blázi Lajos 10 éves nyugdíjidejét 9 év és 10 hónapra csökkenteni, amivel elűtötte az igényjogosultságtól.

Még rosszabbul járt a 12 évi szolgálattal bíró Ferenczi János, akinél csak 8 évi nyugdíjlevonást mutatott ki a kolozsvári betegsegélyező. Ezen az alapon a központi nyugdíjbiztosítás elutasította mindkettőjük nyugdíjkérését.

Ferenczi János hiába hivatkozott arra, hogy a régi magyar törvény szerint ő csak egy évig lehetett napidíjas, ha a véglegesítése a háború miatt késett is. Az ő ügye végleg reménytelenné vált, miután a magyar világból való okiratok részben már nincsenek meg, részben a munkáspénztár pincéjében penészednek és így nincs módjában beigazolni, hogy mikortól vonták le tőle a nyugdíjárulékot. Blázi Lajos azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hogy két hónap miatt elveszítse azt, amit öregkorára féréttel. Ügyvédet fogadott, akinek segítségével átkutatta a betegsegélyező pincéjébe számlázott aktákat. A véletlen segítségére volt, mert

a régi iratok között megtalálta azt a fizetési listát, amely azt igazolja, hogy az 1920. évi általános sztrájk idején elmaradt két hónapi fizetést utólag megkapta és a nyugdíjárulékot is levonták belőle.

vagyis teljes igénye van a keservesen megcsorgó nyugdíjra.

A szerencsés fordulat alapján Blázi Lajos most újra beadta a nyugdíjkérvényét. Blázi most 62 éves, vajjon megéri-e, amíg a nyugdíjközpontnál heverő több-

százezer kérvény után az 5. ügyére is sor kerül?

Ilyen lelkiismeretességgel és jóindulattal kezelték a volt magyar tisztviselők sorsát. Lehet-e csodálkozni, ezek után, ha a Blázi Lajosok irigyelik azokat, akik ha fél éves késéssel is, már kapnak nyugdíjat?

Van-e munkanélküli Bukarestben?

Ez az igazság Miniszterelnök ur!

Egy kicsit tévedett Jorga miniszterelnök lapja. — Gyors séta, amely alatt ömlik a téves megállapítás cáfolata

Bukarest, augusztus 7.

Milyen kár, hogy Jorga miniszterelnököt nem kérhettük fel arra, hogy elkísérjen bennünket mai riport-utunkon. Persze egy miniszterelnökhöz nem jut el olyan könnyen a riport. Két detektív sétál háza kerítése előtt. A kapuban is rendőr áll. Az előszobáján két kabinetfőnök őrzi. Milyen kár, hogy ma reggel, mielőtt elindultunk, nem állhattunk így meg előtte:

Talán erre kegyelmes ur: a munkanélküliek iájához...

... az autót állítsuk meg a Cizmigiú kerítése előtt. A soffőr itt megvárhat bennünket. Erre parancsoljon miniszterelnök ur. Alig száz lépésnyire van ide az öreg hársfa. Bizonyára ez a legöregebb fa az egész Cizmigiúban. Nyolcszögű pontos oktaédert alkotnak a fapadok az öreg hársfa körül. Ezek a lehorgasztott fejű urak, akik most itt ülnek a padon — mind munkanélküliek. Kegyeskedjék várni. Megszámloljuk őket. Pontosan negyvenhárom vannak.

Nem is érdemes szóba sem állni velük. Már a síváron lecsüggesztett fejükről, az erőtlenné lőlegő kezükről és reménytelenül párhuzamosan maguk elé néző tekintetükről is kiolvashatjuk, hogy mióta vannak állás nélkül. Ezekről nem szükséges igazolványt kérni. Egy kis gyakorlattal azt is pontosan meg lehet állapítani róluk, hogy melyik hány nap óta nem evett.

Az egyik sétányról most ugyebár egy nevetgélő pár közeleg az öreg hársfa felé. Egy stancli körtét tart a férfi a kezé-

ben. Nevetgélve esznek. Most tessék miniszterelnök ur megfigyelni, hogy ez a nevetgélve csámcsogó pár milyen hatást vált ki a munkanélküliek faja alatt üldögélőkből. Az egyik — a borostás állu — dühösen félrefordítja a fejét. Ez még kezdő.

Még csak egy nap óta éheznek. Még dühös és bosszutesküszik mindenki ellen, akinek hat leje van egy stancli körtére.

A másik, — az a tüdővészesen sápadt arc — mosolyogva néz maga elé és csak az ádámcsutkjára jár le és fel. Ez már öreg harcos. Ez már beletörődött a dolgokba és tudja, hogy kár a dühért és most gondolatban ő is kicsen a stancli-ből egy érett körtét. Az a harmadik — az a kis Kossuth-szakállal — a legviharvertőbb valamennyi között, már szinte felülről, átszellemülten nézi a körtét majszoló párt, mintha magas szférákból, minden földi salaktól megtisztult testtel, a felhők mögül tekintene le a földre...

Még csak egy nap óta éheznek. Még dühös és bosszutesküszik mindenki ellen, akinek hat leje van egy stancli körtére.

A másik, — az a tüdővészesen sápadt arc — mosolyogva néz maga elé és csak az ádámcsutkjára jár le és fel. Ez már öreg harcos. Ez már beletörődött a dolgokba és tudja, hogy kár a dühért és most gondolatban ő is kicsen a stancli-ből egy érett körtét. Az a harmadik — az a kis Kossuth-szakállal — a legviharvertőbb valamennyi között, már szinte felülről, átszellemülten nézi a körtét majszoló párt, mintha magas szférákból, minden földi salaktól megtisztult testtel, a felhők mögül tekintene le a földre...

Vagy nézzünk körül a nagy-piacon miniszterelnök ur...

Itt van a munkanélküliek mindennapos tözsdéje. Ott szemben a Dambovica másik partján, a Brancoveanu kórház kerítése mellett ülnek a magyar iparosok. Szobafestők, mázoló, asztalosok, lakatosok. Mindegyik az ölében tartja a szerzősárait. Csöndes, derék emberek, mindjárt megkérdezzük tőlük, hogy miért tekintenek olyan riadtan a tulsó sarok felé, ahol a rendőr posztol:

— Mindennap jön a razzia... összefogdosnak bennünket... és küldenek vissza bennünket Erdélybe... ahonnan eljöttünk, mert nem volt mit enni.

Ha razzia jön, senki sem vallja be, hogy munkanélküli, mert akkor beviszik a triázshoz. Utcai árusok vagyunk kérem. Tessék megnézni, én például cipőfelhúzó kanalat árusítok. Van belőle nekem há-

rom darab. Ez az igazolványom, hogy be ne vigyenek...

Pár nap óta megjelentek a fekete csikos nadragosok is a nagy piacon. A nagy piac munkanélküli közönsége nevezi így a volt hivatalnokokat, akiket leépítettek a hivatalaikból és szegénykezve, egyik a másik után megjelenik itt a nagybörzén. Állást keresnek. Már régen lemondtak arról, hogy hivatalokban az íróasztal mellett kuksoljanak.

Elmennek épületekre is segédmunkásnak. Szobafestők mellé a cájgot cipelni. És egészen furcsa, hogy majdnem mindig fekete csikos nadragot visel. Az utolsó megmaradt iroda-ruhájukban jönnek el a nagy piacra munkát keresni.

AZ SEM LESZ ÉRDEKTELEN, AMIT A SZOCIÁLDEMOKRATÁK MONDANAK

— Nem igaz, hogy megszűnt volna a munkanélküliség...

Radaceanu volt szociáldemokrata képviselő kezdte így a nyilatkozatát.

— Nem igaz és súlyos tévedésen alapul a Neamul Românesc jelentése a munkanélküliség megszűnéséről. A hivatalos munkaközvetítőből lehetséges, hogy elhelyezték az ott jelentkezett cseledeket és földmunkásokat, azonban az ipari munkások sohasem ott jelentkeznek munkára.

Nézetem szerint még mindig több ezerre tehető a bukaresti munkanélküliek száma.

Es a hozzánk beérkezett jelentések szerint

még csak most kezdődött meg a nagy leépítések korszaka. A petroleum iparban óriási tisztviselői leépítések kezdődtek és az eddigi jelek szerint a bankok összes kímélet nélkül leépítik hivatalnokaik nagyrészét.

— Szégyen, hogy a munkaügyi minisztériumnak még csak fogalma sincs arról, hogy mennyi munkanélküli van az országban. Valami egészen kis enyhülés mutatkozott a nagyon gyengén megindult építkezések következtében. — De ezzel szemben, a többi iparban nem hogy enyhült volna, sőt határozottan növekedett a munkanélküliség.

Egyenesen nevetséges, hogy egy hibás statisztikai jelentésre támaszkodva megjelenhet az a hír, hogy megszűnt a munkanélküliség.

Persze ha a miniszterelnök ur nem lenne annyira elfoglalta és eljőne velünk egy ilyen kis körsétára, ha kedve volna meglátogatni a munkanélküli frontot, még a fentiekben kívül egynéhány szenzációs látványhoz juttathatnánk. A pályaudvar mögött a tömegszállításokon ott fekszenek sorban egymás mellett azok a munkanélküliek, akiknek már annyi erejük sincs, hogy kijöjjenek a nagybörzére, vagy az sem utolsó látvány, amikor már kora reggel hat órákor felsorakoznak egy lehuzott redőnyű üzlet előtt az élemedett koru munkanélküliek. Pedig csak egy kifutófiú felvételéről szóló apróhirdetés jelent meg. Vagy ha a miniszterelnök ur ráérne, elvezetnők a gyárnegyedbe, ahol a gyárkapu előtt véres öklökre folyik, hogy a kettős sor elejére kerüljenek, mivel csak így lehet reménye, hogy talán bejuthat segédmunkásnak... talán...

Ez az igazság, Miniszterelnök ur!...

f. a.

.....

Az osztrák belügyminiszter erélyes rendszabályokra készül a kommunisták ellen

Bécs, augusztus 7.

Az osztrák belügyminisztérium körrendeletet adott ki, amelyben felszólítja az összes állambiztonsági szerveket, hogy fokozott figyelemmel álljanak őrt az ország rendje fölött s a legkönyörtelenebbül nyomuljanak el minden kommunistamegmozdulást. Hírek szerint a rendelet következménye számos letartóztatás lesz.

A bécsi lapok értesülése szerint a belügyminisztert a napokban leleplezett kommunista kémközpont feltárt tevékenysége indította a rendkívül szigorú rendelet kiadására.

Feloszlatták Bánffy-hunyad városi tanácsát

Tudósítónk jelenti: A magyar-párt és nemzetipárt között létrejött paktum alapján megválasztott tanácsot ma a prefektus feloszlatta s az új interimár bizottságot beinstallálta. Az új interimár bizottság elnöke dr. Páska kórházi igazgató főorvos, tagjai pedig: dr. Várna, dr. Tamasi ügyvédek, dr. Nagy, bankigazgató és Bethlendi Márton volt városi pénztárnok, gazdálkodó.

ASTRA MOZGÓ BRASSÓ

Mama és a következő napokban fut — telt házak mellett — a berlini Superfilm:

„Hivjon és jöjvök“

Az i. f. közönséget kérjük, hogy a tolongás elkerülése végett, a helyeket előre lefoglalni sziveskedjék — Telefonszám 564.

Következő műsor: „Mesék az írógépről“

RENAE MÜLLER és FELIX BRESSART-tal.

Sport

Kerületi atlétikai versenyek Brassóban

Brassó, augusztus 7.

A testedzés barátai egyre növekedő táborának nagy eseményben lesz részüik szombaton és vasárnap délután. Ezeket a napokon rendezik ugyanis a Brassói Atlétikai Liga az Olimpia-pályán a női és férfi kerületi bajnoki versenyeket, a brassói kerülethez tartozó és könnyű atlétikával foglalkozó sportegyesületek részvételével.

A versenyek szombaton délután 4 órakor, vasárnap pedig délután 3 órakor kezdődnek, programjuk felöleli a tavalyi összes férfi- és női versenyszámokat, ugyanígy rövid-, közép- és hosszútávfutást, gátfutást, súly-, gerely- és diszkoszdobást, táv-, magas- és rudugrást, valamint stafétát. A nyomtatott program ár, mely mindkét napon belépésre jogosít, felnőtteknek 25, tanulóknak 10 lej.

♦ Az Ioria Székelyudvarhelyen. Négy heti pihenő után vasárnap újra pályára lép az Ivria, s Székelyudvarhelyen az ottani Munkás Egylettel veszi fel a küzdelmet.

Rádióműsor

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 9.

BUKAREST. 11.15: Gyermekelőadás. 11.30:

Bibliaolvasás. 11.45: Egyházi kar. 12: Hangverseny. 13.50: Gramofon. 18: Könnyű és román zene. 19.10: Zenekari hangverseny. 20: Rádiószabadegyetem. 21: Orosz kórus. 21.30: Előadás. 21.45: Rádiózenekar: Offenbach: Orfeusz az alvilágban. Rubinstein: Balletzene. Delibes: Balletzene a Sylviából: Janota: Költemény. Ketelbey: Hawai kék vizek.

BUDAPEST. 9: Híradó. Szépségápolás. 10: Római katolikus istentisztelet. 11.15: Unitárius istentisztelet. Utána: Hangverseny. 14: Gramofon. 15: Gyermekelőadás. 15.30: Mezőgazdasági előadás. 16: Cigányzene. 16.45: Zeni előadás. 17.45: Zenekari hangverseny. 18.45: Előadás. 20.35: Zongorahangverseny. Herz Lili. 21.15: Gerahy Pál darabja. 22.45: Rácz Béla zenekarának hangversenye.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 10.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.50: Gramofon. 18: Hangverseny: Auber: A fekete dominó nyitánya. Eitl: Keringő. Thomas: Fantáziák a Mignonból. Urbach: Fantáziák. 19.10: A hangverseny folytatása: Schmidthagen: Táncbaba. Postupa: Madrigal. Kálmán: Potpourri a cigányprimásból. Waldteufel: Keringő. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Kamarazene: Beethoven: Szerenád. 21.45: Dalok. 22.15: Táncczene.

BUDAPEST. 9.15: Zenekari hangverseny. 12: Déli harangszó. 12.05: Házi kvartett. 16: Előadás. 17: Novellák. 17.25: Katonazene. 19.20: Előadás. 19.40: Cigányzene. 21: A m. kir. opera zenekarának játéka. 22.30: Cigányzene.

KEDD, AUGUSZTUS 11.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Román zene. 19.10: Zenekari hangverseny. 20: Rádiószabadegyetem. 21: Rádiózenekar: Rossini: Nyitány. Golestan: Intimitások. Rogalsky: Román táncok. 21.30: Előadás. 21.40: Énekhangverseny: Tosti, Donizetti, Montia, Ponchielli. 22.15: Rádiózenekar: Ballet az Eladott menyasszonyból. Nyitány a Lohengrinből.

BUDAPEST. 9.15: Hangverseny. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. 16: Gyermekelőadás. 17: Irodalmi előadás. 17.30: Cigányzene. 18.30: Hangverseny. 21: Cigányzene. 22.20: Zenekari hangverseny. 23.15: Mánditszenekara.

SZERDA, AUGUSZTUS 12.

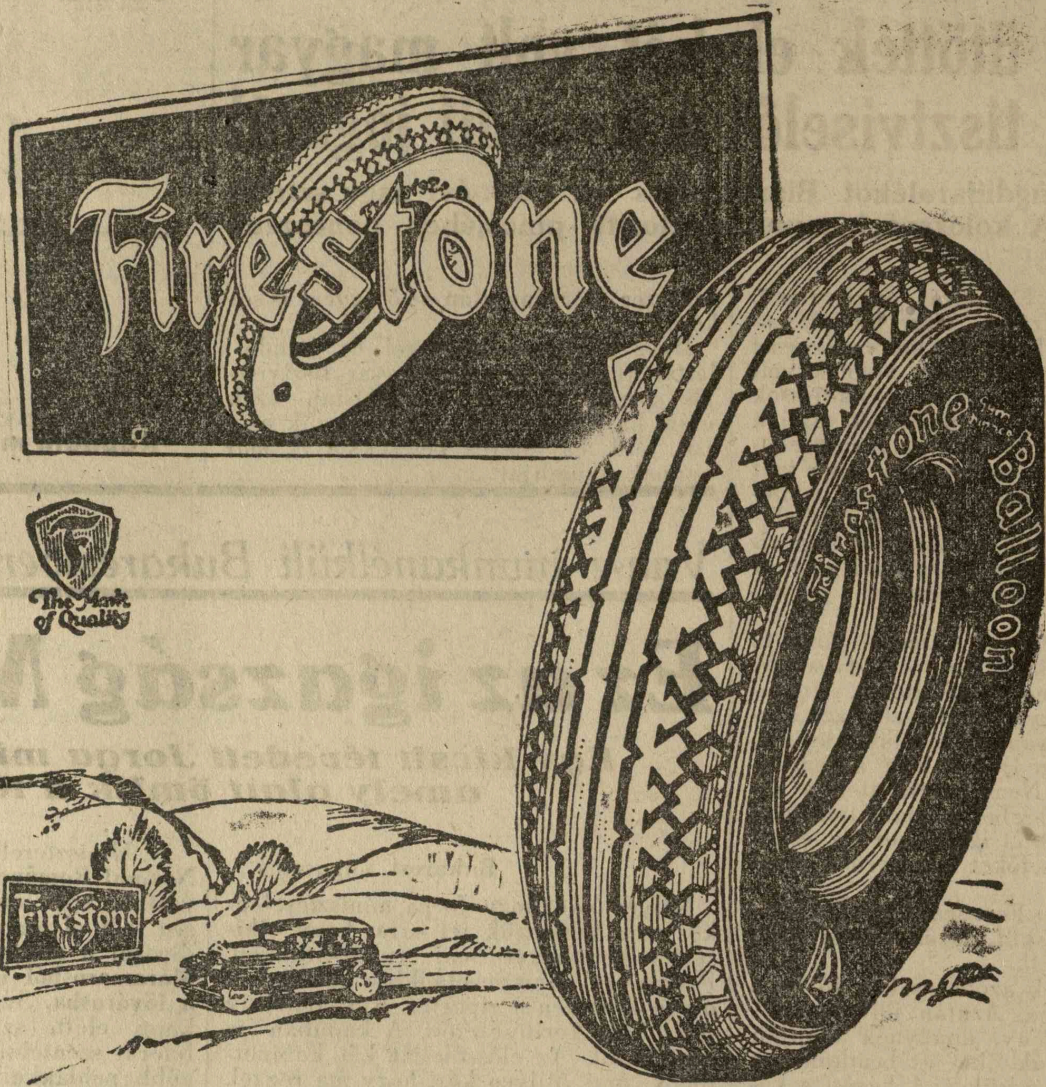
BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 20: Rádióegyetem. 20.40: Énekhangverseny: Schumann, Dupare, De Falla. 21: Szakszofónszóló. 21.45: Zongorajáték. Bartók: Román táncok. 22.15: Hegedűszóló: Vivaldi, Beethoven, Faure, Dittersdorf-Kreisler.

BUDAPEST. 9.15: Hangverseny. 12: Déli harangszó. 12.05: Gramofon. 16: Előadás. 17: Novellák. 17.20: Bécsi dalok, Schrammel zene. 18.30: Könnyű zene. 20.15: Magyar népdalok. 21.20: Jazz-zene két zongorán. 22.15: Egy német újságíró benyomásai Magyarországról. (Előadás.) 22.25: Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 13.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Zenekari hangverseny. 20: Rádióegyetem. 21: Ének. 21.20: Szimfonikus hangverseny: Respighi, Mozart. 22: Előadás. 22.15: Koncert. Franck. Martucci.

BUDAPEST. 9.15: Kvartett. 12: Harangszó. 12.05: Orosz balalajka. 16: Előadás. 16.25: Rácz cigányzenekara. 17.30: Előadás. 17.50: Hangverseny. 19.10: Előadás. 20: Zenekari hangverseny. 22.30: Magyar Imre cigányzenekara.

A FORD-karaván

amely az egész országot bejárja, kizárólag a világhírű „Firestone Gum Dipped” gummival van felszerelve.

A tény, hogy a világ legnagyobb automobilgyára a Firestone gummiköpenyeket használja és ajánlja, kiválóságuknak és ellentállóképességüknek legjobb bizonyítéka.

Ezen kiváló márka mindenütt előnyben részesül!

Firestone

PÉNTEK, AUGUSZTUS 14.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Rádiózenekar: Rossini, Strausz J., Cilea, Gnitard, Lincke, Dostal. 19.10: Folytatása a hangversenynek: Bizet, Waldteufel, Granichstaden. 20: Rádióegyetem. 21: Rigoletto.

BUDAPEST. 9.15: Hangverseny. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. 16.10: Előadás. 17: Novellák. 17.30: Hangverseny. 18.45: Előadás a magyar történelem köréből. 19.18: Magyar népdalok, Bura Sándor cigányzenekarával.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 15.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Zenekari hangverseny. 20: Rádióegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Színház. 21.30: Előadás. 21.45: Cselló és zongora. Strausz R. szonátája. 22.15: Táncczene.

BUDAPEST. 10: Katolikus istentisztelet. 11.15: Görög katolikus istentisztelet. Utána: Hangverseny. 14: Gramofon. 16: Irodalmi előadás. 20.20: Hangverseny. Kálmán, Lehár: Magyar keringő és operette-zene. Utána: Rádies cigányzenekara.

Iskolák Egyesülétek

— A BRASSÓI MAGYAR EVANG. EGYHAZKÖZSÉG folyó hó 9-én délelőtt 11 órakor, az istentisztelet végzetével, egyházközségi közgyűlést tart, melynek tárgyai: képviselők kiküldése az egyházmegyei közgyűlésre, határozathozatal a néhai Moór Gy. lelkész örökösei által indított per beszüntetése tárgyában, Kut-utcai parcella-részlet elcserélése, elemi iskolánk felső tagozatának átszervezése tárgyában elvi határozathozatal és végül az egyháztanács által a közgyűlés elé terjesztendő ügyek.

— Halálozás. Lázár Lajos nyugalmazott államvasuti főfelügyelő, a brassó-halászi egyesület elnöke és a Brassói Turistaegyesület elnöke 69 éves korában Brassóban elhunyt. Lázár Lajos évtizedeken át volt Brassóban állomásfőnök s e tisztét a legnehezebb és legválságosabb időkben is teljes sikerrel töltötte be. — Lelkes természetbarát volt, s mint vadász, halász és turista, népszerű alakja

volt a társadalomnak, melyet mint a római katolikus egyház tanácsának és a Magyar Párt intézőbizottságának tagja is odaadással szolgált. Lázár Lajost, kinek halála nemzeti és különbség nélkül mély részvételt kelt, vasárnap délután 4 órakor temetik az elhunyt Szent János utcai házából.

Szerkesztői üzenetek

Abituriens. Azt hisszük, hogy az ön reklamáló sorai és a mi válaszuk, előbbi levélre, keresztezték egymást. A szerkesztői póstában is üzentünk önnek.

Színész. A B. L.-ban bővebben volt róla szó. A közoktatásügyi minisztérium művészeti osztályához. Állampolgárság, születési, érkölesi és működési bizonyítvány.

M. Tíz év után hat hónap. Legjobb a bírósághoz fordulni.

G. L., Székelyudvarhely. Még semmi biztosat nem lehet tudni. Valószínűleg publikálni fogják az ídőt. Állítólag csak jövő tavasszal.

G. O. Romániában nem tudunk ilyen orvosról.

141628. sz. előfizető. A hirdetésekért a szerkesztőség nem felel és abban a hirdetésben is a cég ajánlta magát. A firma jó, a sorsjegy is jó, de Romániában tilos a vásárlása. — A

másik kérdésre a kiadóhivatal ad választ.

G. I. Hat év az orvosi egyetem, 4—4 év a jogi egyetem és kereskedelmi akadémia. A mérnöki és elektrotechnikai 5—5 év. — Hogy kap-e helyet az orvosi fakultáson, az a jelentkezők számától függ. Bukarestben még nehezebb. A második évre csak akkor veszik fel, ha az első sikert elvégeznie. Felvételi vizsga kell. Ha teheti, inkább külföldre menjen e szakra.

K. S. Az ujoncok bevonulásának ideje rendszeresen ősszel van, október, vagy november 1-én, de most olyan hírek járnak, hogy az új katonai törvény miatt csak a jövő év március 1-én kell bevonulniuk. Mindenesetre fognak kiadni felhívást, kísérelje tehát figyelemmel az újságokat.

— A BRASSÓI LAPOK könyvostályában megtekinthetők és beszerezhetők a következő hírneves írók könyvei: Knut Hamsun: A világ vándora, 2 kötet, 190.—, Papini: Szent Ágoston, 197.—, Theodore Dreiser: Amerikai tragédia, 3 hatalmas kötetben, 612.— lej. Takács Sándor: Hangok a multból, 238.— lej. Szomor Dezső: A párisi király, 306.— lej. Szemes Piroška, Csillagok a homlokán, 340.— lej. Lengyel Menyhért: A boldog város, 168.— lej. Drasche Lázár: Amyr, 204.— lej. Vicki Baum: Grand Hotel, 183.— lej. Márai Sándor: A zendülők, 197.— lej. Márai Sándor: Idegen emberek, 2 kötet, 197.— lej. Károlyi Sándor: Az 500-ik emelet, 165.— lej. Földi Mihály: Mámorosak, 2 kötet, 238.— lej. Földi Mihály: Kádár Anna lelke, 204.— lej. Berde Mária: Földindulás, 2 kötet, 281.— lej. Zanc Grey: A vigvidék légiója, 102.— lej. Galsworthy: Az ezüst kanál, 255.— lej. Hattyudal, 255.— lej. A szigeti képmutatók, 187.— lej. — Keresse fel okvetlenül könyvostályunkat, postai megrendeléseket azonnal elintézzük.

Hírek

LETARTÓZTATTÁK A NAGYVÁRADI EGYESÜLT LIKÓRGYÁRAK VEZETŐJÉT. Aradról jelentik, hogy az itteni feketeszesz-üggyel kapcsolatban kihallgatták, majd le-tartóztatták Varga igazgatót, a nagyvárad-i Egyesült Likörgyárak vezetőjét. Egyébként további letartóztatások várhatók, miután Grósz Mór sóffort, a feketeszesz küldemények szállítóját, holnap kísérik Nagyváradra, ahol szembesíteni fogják a nagyvárad-i Egyesült Likörgyárak többi hat igazgatójával. — A nyomozást Secureanu nagyvárad-i ügyész ve-zeti.

— KICSERÉLTÉK A KRASSÓSZÖRÉNYI PREFEKTUST. Tudósítónk jelenti: Argetoia-nu belügyminiszter a jelek szerint elejtette a prefektusok tömeges kicserélésére vonatkozó tervét. Ehelyett lassan, de állandóan építgeti le a régi prefektusokat, hogy így minden na-gyobb megrázkódtatás nélkül cserélje ki a szempontjainak nem megfelelő embereket. — Krassószörényi megye prefektusa, Bojinca Sándor, már megkapta az elbocsájtó levelet. Helyét Jon Dongorozi bukaresti írónak ad-ták át.

— JORGA SZINAJÁBAN ÉS MANGALIA-BAN TÖLTI A SZABADSÁGÁT. Bukarest-ből jelenti: Jorga miniszterelnök már csak 15-ig tartózkodik Valenii de Munteban. On-nan Szinajába utazik, majd a görög minisz-terelnök látogatásának lezajlása után a Fe-kete-tenger mellé, Mangaliába megy és ott tölti el szabadsága hátralevő idejét.

— ERTEKEZLETET TART A BRASSO-MEGYEI VLAD TEPEŠ LIGA VEZETŐSE-GE. Bukarestből jelentik: Kedden, augusztus 11-én Bukarestből a Vlad Tepeš Ligának több vezetőembere Brassóba utazik, ahol a liga brassómegyei szervezete vezetőségi értekezle-tet tart. Kiszivárgott hírek szerint a Liga to-vábbi politikai szervezkedését fogják tár-gyalni az értekezleten.

★ ELVESZETT A Kapu-utcában, kedden délelőtt feltizenegy és tizenegy között három briliánsgyűrű és három óralánc, az egyik-en egy szfinkszet ábrázoló medál. Felhívom a megtalálót, akinek személyleírása birtokom-ban van, hogy 2000 lej jutalom ellenében ad-jale a brassói kiadóhivatalban.

— AMNESZTIÁT KAPOTT HORTHY MA-GYAR KORMÁNYZÓ VOLT SZARNYSE-GÉDJE. Bukarestből jelentik: Radnótfáy György, Horthy magyar kormányzó mostani szarnysegédje, a forradalmi idők után egy-ideig Romániában tartózkodott, majd, amik-or a hatóságok keresni kezdték, Magyaror-szágra szökött. A sziguranca kémkedési vá-dakat sorakoztatott fel ellene s ennek követ-kezményeképpen a vádlottat, aki természeté-sen nem jelent meg az ügyében kitűzött tár-gyalásokon, a bíróság életfogytiglani kén-y-szermunkára ítélte. Radnótfáy csak később értesült az ítéletről, ami, — tekintve, hogy Kolozsváron közeli rokonai élnek, igen kel-lemetlenül érintette, mert mindörökké lehetet-lenné tette romániai látogatását. Miután ren-des bírói uton az ítélet megváltoztatására nem látszott lehetőség, kegyelmi kérvényt nyújtott be Károly királyhoz. A kérvényezés eredménnyel is járt, amennyiben az uralko-dó, a bukaresti lapok közlése szerint, am-nesztiát adott Radnótfáyknak.

— HAROMSZÁZEZER LEJT AZ AROKBA HAJJITOTT HÁROM TOLVAJ MUNKÁS. Bukarestből jelentik: Vekmerően kiesztelt lo-pást hajított végre három munkás, akik a Fi-lari közűgy mellett levő Zsil-hidon dolgoztak. Rájöttek, hogy Socol nevű munkaadójuk na-gyobb összeg pénzt tart otthon, behatoltak a lakásba s elemelték a kasszájának szolgáló bő-röndöt, amelyet, miután 180 ezer lej kivet-tek belőle, az árokba hajítottak. A csendőrség megtalálta a kérdéses bőröndöt és belsejében felfedezett 100 ezer lej készpénzt, valamint 200 ezer lejről szóló nyugtákat, amelyeket a tolvajok nem vettek észre.

— A PARISI DIVAT augusztusi száma megjött. Női-divat, gyermek-divat, ingyen ké-zimunka melléklet, irodalmi rész és háztartá-si tudnivalókat tartalmaz. A legjobb magya-rnyelvű divatlap, ára csupán 40 lej. Vidékre

portóval a pénz előzetes beiktatása mellett 45 lej. Brassói Lapok könyvosztálya.

★ ÖNNEK CSAK CSATTANTANIA KELL, a többi, vagyis az előhívat, a kopirozást, a nagyítást mi intézzük el, lelkiismeretesen, gondosan, gyorsan és olcsón, csakis Lang Hen-rik fotóáruházában, Brassó, Kolostor-utca 28. és Kapu-utca 44.

— REVIDEÁLJÁK AZ ARADI ÉS ARAD-KÖRNYÉKI CSŐDÖKET. Aradról jelentik: Vulpe Constantin aradi vezetőügyész bünvá-di eljárást indított a Szentannai Takaré-k-pénztár vezérigazgatója és két másik igaz-gatója ellen, akiket azzal vádol, hogy hamis bukást követtek el. Értésülésünk szerint a ve-zetőügyész revidálni fogja az aradi és arad-környéki többi csődöket is, mert az a véle-ménye, hogy a család bukás vétsége más cégeknél is fennforog.

— KÉTSZÁZHUSZ LEJRE ESETT A BU-ZA ÁRA ARADON. Tudósítónk jelenti: Az itteni gabonapiacra a buza ára kétszázhusz lejre esett le.

— UJRA EGY VASUTI MERÉNYLET-TERV. Temesvárról jelenti tudósítónk: A te-mesvári rendőrség csüörtökön feltűnően erős készültséggel vonult ki a közeli Rékás köz-ségbe, ahonnan jelentés érkezett, hogy isme-retlen tettesek merényletet készítettek elő a vasutvonal ellen. A kiszállított rendőri bizott-ság azonban mindössze csak annyit állapít-hatott meg, hogy a rékási vasuti hídtól két-száz méternyre a pályamunkások kisebb csomagot találtak, amelyben 33 darab, egybék-ént egészen ártatlan gyújtópatron volt.

— FIZETÉSKÉPTELEN A LOVRINI NÉP-BANK. Temesvárról jelenti tudósítónk: A kö-zeli lovrini Népbank, amelynek igazgatója Reiter Imre sváb képviselő, fizetési nehézsé-gek közé jutott, a Reiter-féle malom bukása miatt, amelybe a bank súlyos milliókat in-vestált. A hitelezők csődöt kértek a fizetés-képtelen bank ellen, amire a bank igazgató-sága kényszerre egyetemes kéréssel felelt. A meg-állapított, illetve bejelentett aktiva 9 millió 254 ezer lej, amivel szemben 14 millió 78 ezer lej passziva áll.

— UJRA TALÁLTAK EGY NUNGESSER-PALACKOT AZ OCEÁNBAN. Párisból je-lentik: Francia halászok egy palackot fogtak ki a tengerből, amelyben egy cédulát talál-tak, a következő felirással: „A kötelesség ál-dozatai; Nungesser és Coli.” Ismeretes, hogy a szerencsétlenül járt két francia óceánrepülő eltűnése után pár héttel már kifogtak egy ilyen üzenetet. Eppen ezért most azt hiszik, hogy misztifikációról van szó, bár nem lehe-tetlen, hogy több ilyen üzenetet eresztettek a tengerbe haláluk előtt a tragikus sorsu pilóták. A mostani üzenet egy alkoholos üvegbe volt elrejtve.

— ERDELY UTJA NAGYMAGYAROR-SZÁGTÓL — NAGYROMANIAIG cím alatt Mikes Imre tollából lapunkban leközlött óriási feltűnést keltett munka könyvalakban is megjelent. A rendkívül szép kiállítás, két kötetből álló könyv ára fűzve 160 lej, ara-nyozott vászonkötésben (egybekötve) 200 lej. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályá-ban.

— ÉLETFÖGYTIGLANI KÉNYSZERMUN-KARA ÍTÉLTEK EGY GYLKOS KATONÁT. Bukarestből jelentik: A craiovai hadbírság tegnap hosszas és izgalmas tárgyalás után életfogytiglani kényszermunkára ítélte Vasile Florescu káplárt, aki három társával, miután az őrt megölté, megszökött a craiovai kato-nai fogházból. Társai huszévi kényszermun-kát kaptak.

— VESZÉDELMEŠ BUKARESTI ÉKSZER-TOLVAJT TARTÓZTATOTT LE A SZOFIAI RENDŐRSÉG. Bukarestből jelentik: Hat hét-tel ezelőtt az összes újságok tele voltak egy nagystíli lopással, amelyet Evantia Duro ne-vű uriaszony, Str. Bonaparte 2. sz. alatti la-kásán hajított végre állítólag egy Seib Adilo-vici Saban nevű albán származású fiatalem-ber. A szófiai rendőrségnek sikerült elfognia a gyanúsított fiatalembert.

— GYÜMÖLCSÁRUSÍTÁS A PALYAUD-VARON. Bukarestből jelentik: Ugy látszik, hogy Jonescu tábornok ur, a CFR vezérigaz-gatója, sem kel fel mindig bal lábbal, amit legutóbbi rendelete is bizonyít. A szegény asszonyoknak és gyermekeknek megengedte, hogy a pályaudvarok perronjain friss és tisz-ta gyümölcsöt áruljanak. Az árusítás egyelő-re Bukarestben, Kolozsváron, Temesváron, Jasiban, Csernovicban, Kisenevben, Brassó-ban, Aradon és Nagyváradon van engedélyez-ve.

★ ELTÜNT FIU. Tegnap, csüörtökön reg-gel eltűnt Brassóban Gaudi Tibor 10 éves ta-nuló. Eltűnésekor barna cénaruhát, szürke elemista egyensapkát, fekete cipőt és zoknit hordott. Aki valamit tud hollétéről, értesítse aggdó édesapját, Gaudi Józsefet, Hátulsó-kobánya 8.

— „Der Liebeswalzer” a legelső német hangos filmoperett. Csupa derű, humor és ritmus. Tartalma is érdekesebb, egy-ségebb, nemcsak epizódokra felépítve, mint a legtöbb új filmoperett. Zeneje szintén tartalmas, zamatos, slágerdalát a „Du bist die schönste Frau”-t mindenki is-meri. Főszereplői: Willy Fritsch és Lilian Harvey. Az Ufa első, de egyuttal legjob-ban sikerült filmoperettjeinek egyike, a melyet most mutat be a brassói Modern

Mozgó. A film megtekintését ajánljuk mindenkinek, aki jó, tartalmas és meló-dikus zenéjű operetteket szeret.

★ MEG EGY LÉPÉS A NAGYVÁROSI NIVÓ FELÉ. Néhány nap óta, mintha meg-élénkült volna a főtéti esti forgalom. Azt lát-juk, hogy a közönség, amely eddig a sétatereket látogatta esti szabad idejében, szíves-örömmel korzók most a Lensoron. Ezt a megélénkült forgalmat a Vestis szövetség-áruház új Neon-csöves reklámja váltotta ki, amely valóban figyelemreméltó. A közönség nemcsak szereti, de elvárja a kereskedőtől, az üzlet modernizálását, s a Vestis helyes és mo-dern üzleti gondolkodására vall az, hogy a néhány hónappal ezelőtt megépített csodás tüzelhelyisége után ezt az áldozatot jelentő újítást is bevezette. A Neon-csövek ragyogó színpompás népszerűsége állandó feltűnést kel-tenek külföldön is, ahol pedig egymás mellett százával látjuk őket, mennyivel feltűnőbb te-hát ez itt Brassóban, ahol egyedül a Vestis ad a közönségnek izelítőt a modern áruház-ról. Nappal megelégedett vásárlók adják egy-másnak az ajtót a Vestisnél. Ez a cég, amely a szakmájában első helyen áll, már többiz-ben keltett a legszélesebb körben feltűnést, olcsó akcióival. Néhány napja maradékvásár folyik a Vestisnél, amelyet sok előnye és ked-vező volta miatt szívesen látogat a közönség. A cég ugyanis ismert kitűnő és jó szövetma-radkaiból kiárusítást rendez, s 20—50 száza-lékos árengedménnyel számítja, különben is méltányos árban tartott árait. Amint értesül-lünk, ez a maradékiárusítás, amely természe-tesen a készlet gyors csökkenését eredmé-nyezte, már csak néhány napig tart, s ezért mindenki részére ajánlatos, ha a bevásárlást tovább nem halogatja.

Csak januárban lép életbe az építkezési törvény adókedvezménye

Bukarest, augusztus 7.
A pénzügyminisztérium rendeletet kül-dött szét, amelyben közli a pénzügyigaz-gatóságokkal, hogy az építkezési törvény 17-ik szaksza, amely az új ingatlanok adókedvezményeire vonatkozik, csak ja-nuár 1-én fog életbe lépni és így az inga-tlanadókat az 1931 évre a régi ren-dszer szerint kell kivetni és behajtani.

★ Biri néni szakácskönyve a legjobb — ezt tanúsítja legalább 15000 asszony. Csak ezt fogadja el! Ára kemény felvá-szonkötésben 150 lej. Kapható minde-nütt. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosz-tálya.

— Mire vállalkoznak a munkanélküli-ek. Prágából jelentik: A cseh fővároshoz közelfekvő Pyseli községben a napokban rendőrkutyák tömeges kiképzését kezdik meg. Kísérleti alkalmakként munkanélkü-lieket fognak alkalmazni, akik huszonöt korona napszámtért el fogják játszani az üldöződő gonosztevők szerepét.

— Nagy tűzvész Szatmbulban. Szatm-bulból jelentik: Konstantinápoly 6-török negyedében óriási tűzvész pusztított, a melynek során százharmincnyolc ház el-hamvadt. A katasztrófának két halott és több sebesült áldozata is van.

— Tízévi börtönre ítélték a marosvá-sárhelyi gyilkost. Marosvásárhelyről je-lentik: A törvényszék ma hirdette ki ítéletét Szabó József sóffor meggyilkolá-sának ügyében. A bíróság Rokkai Vilmos vádlottat tízévi sulyos börtönre, Janka István második vádlottat egy hónapi fogházra ítélte. Az elítéltek felebbezték.

— Lejárt sorsjegyeket erőszakoltak rá a marosvásárhelyi vármegyei nyugdíja-sokra. Marosvásárhelyről jelentik: Az it-teni vármegyei nyugdíjasok, amikor il-lelményükért jelentkeztek a pénzügy-igazgatóságnál, meglepetve látták, hogy az egyik hivatalnok sorsjegyeket erősza-kol rájuk darabonként husz lejért. A legtöbbben meg is vették a sorsjegyet, a midőn azonban közelebbről megnézték, felháborodva tapasztalták, hogy lejárt sorsjegyeket sóznak rájuk, amelyeknek huzása — a terminus szerint — már ju-lius 16-án és július 26-án megvolt. A sorsjegyek neve egyébként „Loteria Cultur Patrici”. A nyugdíjasok panasza-szal fordultak a pénzügyigazgatósághoz.

— Brassói piaci árak, augusztus 7-én. Marhahús levesnek, kg. 26—28, pece-nyé 42—46, sertésbors combja 32—34, ka-raj 42—44, zsirszalonna 34—36, zsir 46—48, tojás drb. 1.60—2, csirke párja 50—150 lej. — Élő állatok, kilóra: Export-ökör élőszű, kg. 18—20, sertés 18—20, lgás ökör drb. 7000—9000, ló drb. 5000—15.000, ló luxus drb. 18.000—24.000 lej. — Terményárak nagyban: Buza q 320—360, rozs 220—250, árpa, sör 370—390, árpa, takarmány 280—300, zab 480—500, ten-geri, szemes 280—290, bab, fehér 620—650, burgonya 100—120. — Takarmány-árak nagyban, per 100 kg.: Széna, pré-selt 180—200, széna, laza 140—160, szal-ma, laza 50—60, korpa 270—280.

JÖN!

„NÉMA ELLENSÉG”

A szívárvány minden színeiben pompázik ez a hangosfilmremek
Modern Mozgó Brassó

Milyen legyen az Otthonom?

Nagy sikert jósolnak a brassói kiállításnak

Lobogó kék zászlók, izléses fehér árbóco-kon, a város legforgalmasabb pontjain olhe-lyezve, adnak hírt arról a serény munkáról, amelyet közel 80 cég végez, annak érdekében, hogy a tervezett kiállításon minél sikereseb-ben szerepeljen. Vajjon sikerülni fog a ki-sérlet? Uj, izléses, modern dolgokat tudnak-e majd mutatni a kiállítók? Meg fogja-e találni számítását a kiállítás?

Az eddigi tervek, amelyeket az egyes ki-állítók természetesen titokban tartanak, szen-zációkat ígérnek. Ezen a helyen csak annyit akarunk elárulni, hogy a 20 lejes beléptidij mindkét kiállítási csoport, (Gewerbeverein és Iparkamara) megtekintésére jogosít fel és minden látogatónak ingyen mintát és kosto-lópróbák formájában duplán térül meg. A katalógus is ingyenes. A vidék látogatói 50 százalékos vasuti menetdíjkezdményt élvez-nek. Valószínű, hogy a látogatók száma na-gyon magas lesz és hogy teljes siker koró-názza a hetek óta tartó fáradságos mun-kát.

Tőzsde

1931. augusztus 7.

Zürich (nyitás): Berlin —, Amsterdam 206.50, Newyork —, London —, Páris —, Milánó 26.78, Prága 1517.50, Budapest 9002.50, Belgrád 908, Bukarest 304 és há-romnegyed, Varsó 57.40, Bécs 72.

Pénzt takar.t meg, ha magvait

PORZOL

porpáccal csávazza. 10 kg. vetőmaggal keve-sebbet vehet, mint galicsáváz után, mégis több termése lesz. A megtakarított vetőmag értéke, már egyedül több, mint a Porzol ára. Porzolózott vetőmag száraz időben nem esi-rázik. Olcsóbb lett a Porzol.

Kapható: Hangya Központ, Dr. Szentivá-nyi Árpád, Str. Regina Maria 19. — Arad: Mezőgazdák Kereskedelmi R. T., Str. M. Stănescu 2. — Baia-Mare: Haracek Vilmos Utó-dai. — Careii-Mare: Sztruhár és Mandl. — Cluj: „Agrotechnika”, Cal. Reg. Ferdinand 8., Schieb et Co., Piata Mihai Viteazul 40. — Dej: Szamosmegyei Gazdasági Egyesület. — Gherla: Florián Jakab utódja. — Huedin: Bodor László gyógyszerész. — Ludosul de Mures: Gál Zoltán. — Marghita: Glück Áron és Fia. — Oradea-Mare: Takarékság Szö-vetkezet, Piata Unirii 5. — Fenyő Ödön, Str. Aurel Vlaicu 55. — Gazdasági Egyesület, Str. Gen. Berthelot 8. — Satu-Mare: S. A. al Agri-cultorilor, Str. Regina Maria 17. — Hangya Tranzitó Raktár. — Sft. Gheorghe: Hangya Tranzitó Raktár, Saturnus Kereskedelmi Vá-lalat. — Sighetul-Marmatiei: Drogeria „Illu-sion”, Darvay Béla. — Sighisoara: J. L. et A. Hesshaime. — Simleul-Silvaniei: M. Schwarz, Brand József vezérigazgató. — Tasnad: Schwarz S. — Tg. Mures: Dávid János gyógy-szeriár, Hangya Tranzitó Raktár. Timisoara: Karner Ede r. t., Str. Bratianu 12., Gea-Krayer S. P. A., Str. Timotei Cipariu 5. — Turda: Polónyi Sándor. — Valea lui Mihai: Grósz Lajos. — Zalău: Dr. Bikfalvy István, Kincses et Erdey és minden szaküzletben. — Vezérképviselő: Frederic Spodheim et Co., București, Bdul. Elisabeta 55.

Havonta

25.000 lej kereset!

FIGYELEM! Magánvevőkörrel rendelkező ügynökök (kezdők is) ajánlatokat a lap brassói kiadóhivatalába küldjenek 2167. szám alá.

Amortizációs kölcsönöket
városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítottunk.
Kolozsvári Népbank és Zalog Hiteletintézet R. T.
Szép-meca 1. S g

Indítás: csak VARTA
akkumulátorral biztos!

Ruhákat vegyileg fest, tisztít: CZINK, CLUJ.

Postaküldeményeknél 20% engedmény.

Augusztus 9-én

ASSZONYOKNAK

DIVATLEVÉL

*

Kissé furcsán hangzik, mégis úgy van, hogy az 1931-es év kabátdivatja a nyáron alakult ki. A kabátoknak valóságos reneszánszát hozta az idei nyár. Nem a tél és nem az őszi, amikor valóban jogosultsága van ennek a ruhadarabnak. Mintha a meleg ellen nem úgy védekezünk, hogy levetkőzünk, hanem úgy, hogy felöltözünk. Szerencsére, az új kabát nem jelent nagy megterhelést ilyen szempontból. Pici, szabásában a legtöbb szór lebegő, pókhálós csipke, selyem, muszlin kis diszítéssel.

A nyár az idén a szokottnál is fényűzőbb volt, nem elégedett meg az új fazonokkal, de egészen új ruhatipusokat hozott. Kialakította a pizsama sokféle formáját és a kabátviselőnek azt az egészen új módját, hogy a ruha el sem képzelhető a velejáró kabát nélkül.

A nyári kabát hivatása nem az, hogy melegebb tartson, hanem inkább, hogy egy új szint vigyen bele az öltözet együttesébe s hogy még érdekesebbé, még változatosabbá tegye a nyári ruha könnyed és mégis komplikált vonalát.

Mig azelőtt nyáron a hosszú sötét kabátot minden nyári ruhához lehetett viselni, ma ugyeszólván minden ruhához van legalább egy hozzáillő kabát, de néha kettő is, egyik a ruha színében, a másik egy ellentétes színben.

De nemcsak színben, formában is a legnagyobb szabadságot s az egyéni ízlés érvényesülését engedti meg a divat. Mintha ezuttal a divatkreatörök nem kötnék meg a hölgyek kezét, hanem inkább példát adnak arra, hogyan alkothat divatot ki-ki a maga számára egyéni ízlés, ötletei segítségével. Hiszen az egyes nagy párizsi cégek is ugyeszólván ellentétesen dolgoznak s kreációik nemcsak a nünaszokban, de nagy vonalaikban, egész fel fogásukban különböznek egymástól.

Minden divatos, ami ötletes és új s egyre jobban elmosódnak azok a szigorú elvek, melyek alapján a divatot karakterizálni lehet. A kis kabátok azonban karakterisztikusak ezen a nyáron. Színesek, üdék, könnyűek. Oly lehetnek könnyűek, mintha nem is lennének s jelenlétük inkább csak szimbolikus. Mert hogy az átlátszó muszlin- vagy csipkekabátka nem melegít, az csak természetes.

A hosszú, a ruhát teljesen takaró komoly kabátokat egyáltalán nem lehet látni, de helyettük félhosszu, háromnegyedes és rövid kabátokat, bolerókat meg egészen kicsi ujjasokat, melyek alig éremlik meg a kabát nevet. Színük leggyakrabban fehér vagy fekete. A fehér-fekete összeállítás különben a nyári legpazarabb, színpompás, legtarkább kombinációk mellett is egyre népszerűbb és divatos. De a könnyedebb díslelt és délutáni ruhák el sem képzelhetők a tarka, rövidujjú, pelerines kis kabátok nélkül. Sok közülük a mintáselyem, melyet egyszínű ruhához hordanak. Főleg a pettyes. Látni itt-ott skótkockás selyemkabátokat is, melyeket világos sportruhákhoz viselnek, de ez majd inkább az őszi divatja lesz.

Anyaguk akárhányszor egészen ellentétes a ruha anyagával. Pl. a fekete kreppszatén délutáni ruha pompáját enyhíti egy hozzáviselt drapp, félhosszu marokénkabát. Fehér sportruhához az angolos szabású piros és kék selyemkabátokat vagy bolerókat viselik. Fehér- vagy nyersszínű vászonruhához gyakran élénkzsinű selyemkabátot vesznek fel.

Kedvesek a fehér vagy rózsaszínű himzett batisztruhák, melyeket délutánra vagy estére, főleg kerti ünnepélyekre viselnek. Ezekhez a fehér, fiatalos, lebegő batiszt és organdi ruhákhoz viselik a pike, sötét bársonykabátokat a nagy, széles bársonyalapokkal egyetemben. Különben a bársony egyre gyakrabban tűnik fel. Főleg estére és ünnepélyesebb délutáni alkalmakra készülnek a bársonykabátok. Leggyakrabban rövid ujjú, a nyakon sálrészszel vagy fodorral. Néha alul, csipónél, széles rókaprém szegélyezi. De ezt csak nagyon karcsú hölgyek viselhetik. A bársonykabátok legtöbbször sötétek. Természetesen, a fekete-bársony a legnépszerűbb, de mellette a sötétbarna, sötétkék is kedvelt. Világos-

zöld vagy drapvirágos muszlin esti ruhához például barna bársonykabátot, rózsaszín, halványkék vagy sárgás árnyalatukhoz sötétkéket hordanak. De gyakran a ruha színével egyező rövid bársonykabát egészíti ki az estélyi toalettet. A rövid ujjak mellett hosszú keztyűket viselnek, még pedig itt is fekete és fehér szintűeket leggyakrabban. A nyárra a keztyűdivat egyszerűsödött kissé s a himzett pettyes és gyönggyel kivart túllkeztyűkkel csak ritkán találkozunk.

— Megbukott három bank Amerikában. Newyorkból jelentik: Newyersey-államban tegnap három bank zárta be pénztárait.

— Újabb rablótámadás Borszék és Maroshévíz között. Tudósítónk jelenti: Beszármoltunk arról, hogy Csikmege területén rablók garázdálkodnak, akik egyelőre még világraszóló tettet nem hajtottak végre, de a jelek szerint a rablóberkek megélnékültek. — Ambrus Piroška csiksomlyói urilány, aki Borszéken időzik, Marosvásárhelyre igyekezett bevasárolni. Borszék és Maroshévíz között az országuton egy rönköt talált a soffőr, átfektetve az uttesten, leszállott, de ebben a percben kéz revolver csöve szegződött a soffőr melléne, akit támadói felszólították, hogy azonnal vigye őket Marosvásárhelyre, ellenkező esetben lövik. A soffőr fel is vette őket. A támadók utközben revolverrel tartották sakban egy a soffőrt, mint a lányt, hogy ne kiabálhassanak a járőkelőkre. A fiatal lány nem bírta az izgalmakat és Hévízen arra kérte támadóit, hogy tegyék le őt. A piac közepén hagyták és a soffőrrel tovább robogtak. Marosvásárhely előtt az egyik vasuti sorompónál, amíg a vonat elhaladt, megállt a soffőr és amikor hátracézett, látja, hogy utasai bucsuzás nélkül kámforrá váltak.

— Amerika Németországot, mint egyik legnagyobb fogyasztóját támogatja. Newyorkból jelentik: A National City Bank most megjelent havi jelentése általános feltűnést keltett. Amerika egyik legnagyobb bankjának ebben a jelentésében van a magyarázata annak a gyors elhatározásnak, amely az amerikai kormány részéről az utóbbi hetekben tapasztalható volt. A jelentés szerint Németországon sürgősen segíteni kell, mert az egyik legnagyobb fogyasztóról van szó. Németország ugyanis harmadik helyen áll azoknak az államoknak a sorában, a melyek az Egyesült Államok piacain szerzik be szükségleteiket. A bank jelentése szerint a német pénzügyi nehézségeket az egész világon megérzik. Németország szanalása a legelső feltétele az általános gazdasági depresszió elűntetésének és a német gazdasági élet összeomlásából egyetlen állam sem húzhat hasznot.

MILYEN LEGYEN AZ OTTHONOM?

— Amikor arcszine fakó, szürkessárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyöttrik, amikor epepangás, gyomorfájás, felfuódás és fejnyomás kinozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorrra 1—1 pohár természetes Ferenc József keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik a Ferenc József vizet olyan gyakran, mert ez sok esetben a rosszullét okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— MAGYAR PIKTOR PARISI SÁTORFAJA. A gyarmatügyi kiállítás rengetegében a sokszáz pavillon között van egy szerény kis sátor, amely felett hatalmas plakát hirdeti, hogy tiz frankért, — tehát hetven lejért — bárki megkaphatja tiz perc alatt művészi karikatúráját.

A plakát nem hazudik, mert a sátorban valóban művész dolgozik, mégpedig az egyik legnevesebb magyar rajzó.

Otthon nem tudott megélni művészetéből, hát itt ütötte fel a „sátorfáját”, a szó-szoros értelmében. A szerény árak mellett, illetve a fix ár mellett pompásan megy az üzlet és művésznünk arca ragyog a boldogságtól.

Otthon aligha vállalkozott volna erre a vásári módjára a megélhetésnek. Igaz, hogy Párisban Chardiu egykoron a Pont Neuf-on árulta képet...

— Nem engedi át vasuti kocsijait a MÁV jugoszláv területre. Budapestről jelentik: A sorozatos jugoszláv vasuti bombamerényletek következtében, amelyek számos vagon elpusztítottak, a MÁV igazgatósága ma rendeletet adott ki amely szerint, további intézkedésig, magyar vasuti kocsik, amelyeknek rendeltetési állomása Jugoszláviában van, nem mehetnek be jugoszláv területre. Az összeköttetést átszállással bonyolítják le. Kivételt képeznek a nemzetközi étkező- és hálókocsik.

— Az angol lapok még mindig a Shaw oroszországi beszédét kommentálják. Londonból jelentik: A Daly Herald legutóbbi számában hosszú cikket közöl, amelyben egész más megvilágításba helyezi Shaw oroszországi beszédét. Bár egészenbenve elítéli az angol irodalom büszkeségének hirtelen támadt érzését, azzal magyarázza, hogy ez annyiban érthető, mert Shaw színpadi szerző, akit először is a színpadiasság, a hatástkiváltó

jelenetek érdeklik. Minthogy ezt Oroszországban már készen feldolgozva találta, kész, hatásos színpadi rendezést és beállított jeleneteket kapott, csak ez hatotta meg az író.

— Ünneplik a magyar oceánrepülőket. Budapestről jelentik: Csütörtökön este a budapesti Bánati Egyesületek meleg ünnepséiben részesítették Endresz György oceánrepülő, aki bánati származású. Az ünnepélyen valamennyi Bán-ságból származó író, politikus és hívtalnok résztvett.

— A 90 ÉVES MILLIOMOS NŐK VETT EGY 35 ÉVES ÖZVEGYET. Rómából jelentik: Az otrantói székesegyházban kedden esküdtött örök hűséget Scarciglia 90 éves milliomos egy fiatal, harmincöt éves hadiözvegynek. A milliomos Lecce városban lakik s az egész környéken híres jótékonyágáról, amelyet főképpen a tudóbetegekkel szemben gyakorol s az ő nevéhez fűződik a vidék csaknem valamennyi tudóbetegegondozó intézetének alapítása is. Kilenven éves kora ellenére Scarciglia nagyszerű testi kondícióban van és szellemi frissességnek örvend. A „fiatal” pár nászutra Capri-szigetére utazott.

— Az új légitcsoda felszentelése. Newyorkból jelentik: Tegnap zajlott le impozáns keretek között Newyorkban az „Acron” nevű léghajó felszentelése. Az új légióriást, amely méreteiben felülmúlja a Zeppelint és kétszázhatvan méter hosszú, Hoover elnök szentelte fel. Ugyanakkor pedig többszáz galambot engedtek el a szélrózsa minden irányába, hogy galambposta vigye hírül az új légitcsoda felszentelését.

— A DOLGOZÓ NŐK PROBLÉMAI GENFEN. A nemzetközi munkaügyi hivatal ipari egészségügyi levelező bizottsága genfi ülészakán a munkahigiénia több kérdését vitatta meg. Az értekezleten résztvevő szakértők több oldalról világították meg a dolgozó asszonyok problémáját, különösen az áldott állapotban levő asszonyok és az anyák munkaidéjét. A szakértők általánosan arra a meggyőződésre jutottak, hogy a csökkentett munkaidő és egyéb kedvezmények kérdése csak a helyi viszonyokhoz alkalmazva oldható meg. A bizottság elfogadta a belga kormány kiküldöttjének azt a javaslatát, hogy a munkaügyi hivatal indítson ankétot a férjes asszonyok munkaidejének minden szempontból való megvilágítására.

Keleti levelek

53.

Irja: Baktay Ervin

India csodája: az ellorai sziklatemplom

Amilyen felséges az eredeti, olyan tehetségtelen alkotás ez a másolat. A főkapu rézdomborművén, a sarokban, látható egy parányi madár képe — az aurangabádbeliek antik, összszakállu vicce, hogy megkérdezik az idegent, látta-e a madarat és ha nem látta, azt mondják, hogy füllent, mert nem is volt a sírmléknél.

Az Ellora felé vezető út nagyon szép s történelmi emlékekkel népes. Elhaladunk Daulatábád („Dus népességű”) városának impozáns erődjei, falai és törökös minaretjei alatt, aztán keresztül pöfögünk a tipikus, színesen jellemző dekanai városkán. Rauzá-n, amelynek közepén emelkedik Aurangzeb, Nagymogul mauzoleuma, — vele együtt szállott sírba a mogul birodalom hatalma is....

Innen már csak félóránnyira van az ellorai sziklás völgy. Amint lefelé szágudunk a lejtőn, kibontakozik a hosszú, elnyúlt, szirtes hegyoldal frontja. Benne barlang hang után, szobrokkal, kapukkal, oszlopcsarnokokkal kiképzett bejáratokkal. Nemzedékek vágtak itt raguknak barlangtemplomokat: legelőbb a hinduk aztán a buddhisták, végül a dzsianák.

De Ellora igazi jelentősége, a Kailász-templom, mindet felülmúlja. A hegyoldal közepét foglalja el.

Impozáns kép: harminc méter magas, hosszukás, emeletes, kettőstemplom egyetlen darab kőből kifaragva. Egészen rendkívüli építészeti alkotás, aminőhöz foghatót nem találunk az egész földön. Vannak más hasonló sziklából faragott szentélyek, épületek másutt is, — Indiában egész sereg, akár mindjárt itt Ellorában —, de ilyen méretű, ilyen hatalmasan egondolt, s ilyen tökéletesen keresztülvitt monolith-épitmény csak egy létezik: a Kailász-templom. Az „épitmény” szó nem is felel meg, hiszen az építés

fogalma egyberóvást, darabokból való szintétikus, fokozatos térbetöltést jelent, — ezek az eljárások azonban itt nem szerepelnek. A nagyalmu hindu alkotóművész itt — akárcsak Michelangelo a szobrait — a nyers, pusztasírttömegben elrejtve látta meg műve vízióját, és szobrászként kellett lehántania, levésnie róla a fölösleges kőmasszát, hogy testet adjon elképzelésének.

Az egész nagy templomon s az ezt környező udvar oszlopsoros, szobrokkal ékes erkélyein nincsen egyetlen darab kő, amit úgy ragasztottak volna hozzá a műtömegéhez — egy daraból faragták az egészet, minden külső és belső díszével, részletével együtt. Szobrászalkotás, bár az eredmény architektúra. A lépcsők, a kapuk, az oszlopok, az obeliszk-szerű, magasranyló, önálló kötömbök, a templomot a kisebb szentéllyel összekötő hid, a csarnokok emeletére vezető lépcsősorok, a mennyezetet tartó pillérek, a falakat kívül-belül benépesítő domborművek, faragott díszítmények, — mind, mind egyetlen összefüggő, óriási kódarabból mesteri módon kivésve. A templom udvarát merőlegesen lemettszve környezik a hegy sziklafalai, amelyek itt kivájt tömegében rejtett a világ teremtese óta e remekmű teste, míg a lángelmű alkotók vésői le nem hántották róla a lelketlen, nyers kőleplet....

Lehetetlen nem hódolni e teremő szellem előtt. Száz évnél tovább tartott a nagy munka. Közel egy millió köbméter követ kellett kivájni, eltakarítani a kialakuló templom formái körül, — már ez a nyers munka is imponáló méretű! — Hát még a művészi alkotás, amely a kivésott kötömbökből megszületett! A hagyomány szerint tízezer kőfaragó és munkás dolgozott rajta. Még festők is, mert a falfelületek és díszítmények annakidején ragyogó színekben pompáztak, — ma már

persze a festés nyomait csak a felső falakon lehet itt-ott fölfedezni.

És ezt a páratlan csodát közel kétezer esztendővel ezelőtt hozta létre az emberi akaraterő. Időszámításunk első századaiban készült. A tizedik században már Indiaszerte híres bucsujáró hely — szent fürdőhely: tirtha — volt, fennállásától kezdve mai napig hívó hinduk megszámlálhatatlan milliói zarándokoltak hozzá a félsziget legtávolabbi tájairól.

S ez a hatalmas alkotás egyben arról is tanúságot tesz, milyen életerős, aktív teremőszellem fűtötte a régi hindukat. Hová tűnt ez a nagyakarásu, akadályt, nehézséget nemismerő szellem? A hódító mohamedánok évszázados nyomása alatt gyengült-e meg, szinte teljesen megsemmisült végül, vagy talán — akárcsak az Iszlám nagy lendülete — kiélte magát, kifutotta rejő erejét s ujathirdető megnyilvánulásainak forrása kimerült, elapadt, — talán örökre?

Nyilván így történt. S akkor az indiai gondolat — bár magasabb megismeréséig jutott az Iszlámnál — mégsem válhatott univerzális, romolhatatlan erőforrássá. Valami hiányzott. S minél mélyebben hatol kutató szellemünk a hindu tanokba minél teljesebben átéljük szédítően mely bölcsességük jelentőségét, annál közelebb jutunk a — határához is. Mert ha megismeréseiben határtalan is, e megismeréseknek az emberi életre és a megálást nem ismerő haladásra való alkalmazása már erősen határolt: nem „elő víz” amely mindörökre felújítja az emberi szellem erőit, hanem pompás, leirhatatlan csodája, virágokkal ékes állóvíz — am mégis csak állóvíz.... amely megposhadhat....

A hasonlíthatatlan élményen kívül még ezt a felismerést is rejti a dolgok titkait feszegető vándor számára Ellora sziklatemploma, a Kailász-Mandir.

Ill-ik huzása!

A kolozsvári mentősorsjegy

Közgazdaság

AKÉSZÜLŐ ÚJ KÖLTSÉGVETÉS

Irla: Pogány Marcell

A készülő új költségvetést, amely az 1932. évre készül, két mellékkörülmény vezette be: az egyik az, hogy Argetoianu pénzügyminiszter a Valenii de Munte népegyetemen előadást tartott az államköltségvetési politikáról, a másik, hogy Bratescu államtitkár egy, — a pénzügyminisztériumban megtartott értekezleten kioktatta a minisztériumok vezérigazgatóit, hogy állítsák össze a költségvetési tételeket.

Mind a két körülmény érdeklődésre tarthat számot. Argetoianu a költségvetés elméleti részét ismertette, népegyetemi előadásán, Bratescu pedig a gyakorlati összeállítást. A két komponensből aztán össze is lehet állítani az új költségvetés horoszkópját.

Ez a horoszkóp azonban, sajnos, nagyon kevés újat és még kevesebb jobbat jövpndől. Valami nagyon jót, valami nagy változást még az elrugaskodottabb derűsen-látók sem vártak ugyan, de az elcsigázott, sokszorosan kifacsart adóalany valahogy úgy tekintett a jövő évi költségvetés felé, mint a sivatag vándora, aki erejének utolsó megfeszítésével vonszolja magát az oázishoz, ahol kissé megpihenhet.

— Na, még csak ezt a darabot, aztán majd lesz valahogy!...

Argetoianu pénzügyminiszter előadása a Valenii de Munte egyetemen nagyon tetszhetett a hallgatóságnak, mert meg is tapsolták érte. A tetszésnek ezt a megnyilatkozását meg is érdemelte a pénzügyér ur, mert, — amint az egy kitűnő közgazdászhoz illik, — valóban kiváló előadást produkált. Ismertette a pénzügyér ur az állami költségvetés történetét, célját, rendeltetését, amit mi csak azért nem rekapitulálunk, mert mindaz, amit elmondott, benne van minden valamire való közgazdasági tankönyvben.

Amit ezen kívül mondott Argetoianu, arról is mintha már hallottunk volna: egyensúlyozás, takarékoskodás, célszerűség...

Amiről nem beszélt Argetoianu, de amiről beszélnie kellett volna: az adóalany. Ugy véljük, ez a szegény emberpária is megérdemelt volna néhány szót, minthogy valami köze neki is van az állami budgethez. Lehet, hogy egyszerű feledékenységéből nem esett szó Argetoianu előadásán az adóalanyról, de az is lehet, hogy szándékosan.

Szándékosan, mert az adóalanyról, mint olyanról, ma beszélni, bizony nem valami hasznos. Mit is mondhat egy pénzügyminiszter Romániában az adóalanyról? Sajnálkozzék rajta? Ugyan kérem! Egy pénzügyminiszter kötelessége az, hogy a költségvetést összeállítsa és a bevételi tételeket behajtsa. Mindenáron és minden eszközzel...

Persze, arról is szó lehetne, hogy az adóalanyok nem bírják már a tételeket és terheket, tehát a költségvetést úgy kellene valahogy összeállítani, hogy a kiadásokat lecsökkentsék arra a teherbírási nívóra, amely megmaradt még, az évek gazdasági romlásában.

De ki beszél erről?

Argetoianu, a vaskezü pénzügyér, ugyanazt az utat tapossa, mint bármelyik elődje, az utóbbi évek kormányában. Beszél ugyan a takarékoskodásról, de komolyan takarékoskodni nincsen szándékában. Ha be is hoz valahol egy-két milliárdot, annyi az csak, mintha vő-
lőből borospohárral merítenének egyet.

Hangja és gesztusai után azt hittük, hogy Argetoianu az a pénzügyi nagysándor, aki ketté vágja a román költségvetés gordiuszi csomóját. Az idei költségvetés, amely közel 35 milliárd előirányzással készült, olyan megpróbáltatások elé állította az országot, amelyre eddig alig volt példa. Argetoianu ezt a költségvetést állítólag lecsökkentette két milliárddal, de van-e olyan adóalany, aki ezt

a könnyítést a maga individuálításában érzi? Nincs, mert a leszállítás nem az adóalany könnyebbségére történt, hanem annak a házágnak a belémésére, amit a feketeszesz következtében elmaradt szeszadó-bevétel és más, hasonlóképpen elmaradt, de előirányzott bevételek következtében keletkezett.

Argetoianu pénzügyi zsenialitása abban domborodna ki és jutna kifejezésre, ha a költségvetést úgy csökkentené, hogy abból a szegény adózó polgároknak is legyen valami haszna.

Dehát erről egyelőre szó sincsen!

Az állami budgettel kapcsolatos másik megemlíteni való körülmény, amint már említettük, az, hogy Bratescu pénzügyi államtitkár

Az aradi kereskedők és iparosok akciója a CFR. új hivatalos órái ellen

Arad, augusztus 7.

Megirtuk, hogy a vezérigazgatóság rendelkezésével a vasuti raktárak és áru-pénztárak hivatalos óráit reggel félhétől 11 óráig és délután fél 2 órától 5 óráig állapították meg. Az új hivatalos órák általános elégtelenségét keltették a gazdasági érdekeltségek körében, miután a CFR-rel dolgozó ipari- és kereskedelmi cégek munkaidejét másképpen állapították meg a munkaügyi hatóságok. Aradon például az üzletek és irodák délelőtt 8 és 12, délután 2 és 6 óra között dolgoznak és így az ettől eltérő vasuti hivatalos órák sérelmeket az iparosok és kereskedők érdekeire. A felek rendszerint csak a déli órákban tudnak megjelenni a vasutnál, hogy befizetéseket eszközöljenek, vagy árut váltsanak ki, de ilyenkor a vasuti raktár és áru-pénztár éppen zárni szokott. Az érdekeltek emiatt vagy

kénytelenek az egész déli szabadidejüket ott töltetni, hogy megvárják, amíg a vasuti irodák újra nyitnak, vagy pedig másnap ismét szerencsét próbálhatnak.

Az aradi kereskedők és iparosok intervenáltak a kereskedelmi és iparkamaránál, valamint az Ugirnál, hogy a vasut változtassa meg a maga hivatalos óráit és igazítsa hozzá azokat, a kereskedelem részére előírt munkaidőhöz.

Ez a kérés annál jogosabb, mert hiszen a CFR vezérigazgatósága azért van, hogy elég legyen üzleti élethez és ne kényszerítse őket arra, hogy az ügyfelek alkalmazzanak a vasúthoz — a maguk kárára. Ugy látszik azonban, hogy előzékeny kiszolgálás helyett a vasut a maga túlzott autonómiajával csak állandó kellemetlenkedésre igyekszik felhasználni.

Az erdélyi munkáspénztár 20 százalékkal felemelte a balesetbiztosítási járulékokat

Erdélyben és Bánátban 20—25 százalékkal esett vissza a ledolgozott munkanapok száma 1930-ban, — ezzel indokolják az emelést

Kolozsvár, augusztus 7.

Julius elsejével, mint ismeretes, a munkásbiztosító pénztár vezetősége 16 százalékkal felemelte a betegsegélyzőjárulékokat. A puccsszerűen elhatározott járulékemelés ellen, amely egyébként a munkásokra is hátrányos, a munkaadók erőlyes tiltakozóakciót indítottak be azal a követeléssel, hogy megfelelő takarékosági rendszabályokkal a kiadásokat le lehetne csökkenteni olyan arányban, amely fölöslegessé tenné a járulékemelést. Az akció sorsáról eddig semmi hír nem került nyilvánosságra és ezért valószínűleg erre szóló válaszként hatott az a bejelentés, hogy a betegsegélyzőjárulékok után a munkásbiztosító a baleseti járulékokat is felmelte.

Tudvalevő ugyanis, hogy a munkáspénztár a baleseti járulékokat minden esztendőben csak utólag, az év lezárása után állapítja meg. Így történt ez 1930-ban is, amikor az év folyamán a pénztár csak előlegeket szedett be a munkaadóktól és ebből, valamint a tartalékokból fedezte az évközben felmerült adminisztrációs kiadásokat és segélyeket. — Most zárta le multévi morlegét a munkáspénztár, amelyből megállapította a mult esztendőben eszközölt kiadások összegét és azt veti ki az egyes vállalatokra a bejelentett munkások, illetve az általuk ténylegesen ledolgozott munkanapok számának figyelembevételével. Es miután a kiadások 1930-ban körülbelül 25—30 százalékkal meghaladták az 1929. éviéket, ezt a különbözetet a járulékok felemelésével akarja behozni a munkáspénztár vezetősége.

A baleseti járulék felemelését, amely körülbelül 20 százalékot tesz ki, a betegpénztári vezetők azzal az egyébként is nagy szociális jelentőségű ténnyel indokolják, hogy a munkanélküliség fokozódásával Erdélyben és Bánátban a biztosított munkások létszáma és az általuk ledolgozott munkanapok száma 20—25 százalékkal csökkent 1930-ban és miután a kiadásokat nem lehet csökkenteni, kénytelenek voltak a járulékokat felemelni.

Kétségtelen, hogy az adott helyzetben pillanatnyilag az erdélyi munkáspénztár nem tudott más megoldáshoz jutni, de ez a rendszer komoly veszedelemeket rejt magában. Mert mi lesz, ha a munkanélküliség és az üzemi munkanapok korlátozása tovább emelkedik? Nem lehet-e tartani attól, hogy a még dolgozó vállalatok, amennyiben kénytelenek lesznek átvállalni a már nem dolgozó vállalatok terheit ezen a téren is, végül is összeomlanak ezektől a terhektől, amelyeket ár-emelés formájában egyáltalán nem képesek ma tovább hárítani a fogyasztókra?

...a minisztériumok vezérigazgatói arra nézve, hogyan állítsák össze az egyes tárcák költségvetési tételeit. Ez az instrukció tisztán gyakorlati, de egyet biztosan meg lehet ebből is állapítani: az a bizonyos takarékoság nem lesz olyan veszelyes, valami sok haszna az adózóknak nem lesz belőle...

A változás ezen a téren annyit, hogy a költségvetés ezután nem egy, hanem két részből fog állni: egy rendes és egy rendkívüli költségvetésből.

A rendes költségvetésben fognak szerepelni az állam rendes bevételei és kiadásai, a rendkívüli költségvetésben pedig azok a tételek, amelyek az állami adósságokra és azok fedezésére vonatkoznak. Állítólag így könnyebben lehet majd áttekinteni a költségvetést, könnyebben lehet ellenőrizni az adminisztrációt és — végül — könnyebben lehet a visszaéléseket ellensúlyozni.

Mindez természetesen nagyon szép, csak azt szeretnénk tudni, hogy hol fogunk mi keresni az üzletet? a zseniális budget-átszervezés? kevesebb adót fogunk jövőre fizetni?

Pedighát, kérjük tisztellel, mindennél ez volna a legfontosabb. Hogy kevesebb adót fizessünk. Ha kevesebbet fizetünk, miattunk lehet egy költségvetés is...

Óriási termés a Küküllőmentén

Havadtó, augusztus 7.

A Kisküküllőmentén évtizedek óta nem tapasztalt bő gabona és gyümölcssterm mutatkozik.

Buza: holdankint 8—10 métermázsát adott egészséges, fejlett nagy szemekkel. Kukorica: Erdővé nőtte ki magát, 4—5 m. magasságig emelkedett fel 3—4 nagy esővel. Zab: most aratják. Szintén kiváló. Szőlő: ez évben semmi ártalma nem lévén, tulságos gazdagon van megáldva. Egy-egy szőlőtőkén 60—70 fejlett nagyfürtöt lehet megszámolni. Gyümölcsök: almával, körtével roskadásig vannak megrakva a fák. Szilva kevesebb. Hívelyes és kerti vetemények: szintén a fennfőli gazdag terméshez igazodnak, kivéve a káposztát, amiben ezen a vidéken nagy hiány lesz az idén. Takarmányfélék: az első termés a júniusi szárazság miatt gyenge volt, de a második, harmadik termések bőven kárpótolják a gazdákat.

Egyszóval áldott esztendő a gazdákra nézve, de mihaszna, ha semminek ára nincsen s még olcsón is senki sem keresi.

n. s.

Utazási kalauzok

Utazások alkalmából ajánlatos magunkat ellátni jól megírt és összeállított magyar nyelvű utazási kalauzokkal, melyek pontos, kimerítő tájékoztatókkal szolgálnak az utazás minden vonatkozásában.

Lloyd Utikönyvek

1. **Magyarország.** Képekkel műmellékletekkel és térképekkel 584 oldal. Ára vászonkötésben Lei 340.
2. **Ausztriáról** 260 képpel, 16 mélynyomása műmelléklettel, 20 színes térképpel, 500 oldalon Ára egész vászonba kötve Lei 340.
3. **Svájc** számos képpel és térképpel 410 oldal. Vászonkötésben Lei 306.
4. **Felső Olaszország** 200 képpel, 12 színes térképpel, külön mélynyomású műmellékletek 486 oldal. Vászonkötésben Lei 340.
5. **Francia Riviera** képekkel és térképekkel 190 oldal. Ára vászonkötésben Lei 238.

Lingua Idegenvezető Tolmácsok

1. **Firenze.** Mit kell tudni a látni és nézni valókról, szórakozó és kiránduló helyekről. 140 oldal ára Lei 85.
2. **Olasz Utitárs,** uti vezető és tolmács. Az olasz kiejtés megjelölésével. Ára Lei 51.
3. **Velence és a Lidó.** Mindent megmond, utbaigazit és vezet. Lei 51.
4. **Róma.** Modern utikönyv az örök városba. Több, mint uti könyv. Utitárs. Ára Lei 85.

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTALYA

VEGA-OIL

egyedüli olaj, amely hivatott bármely motor jókarbantartására.

Főlerakat Brassó részére:

„CONCORDIA” Societate Anonimă Română pentru Industria Petrolului

Depozitul de Deslăcere Braşov, Bartolomeu. Telefonszám 294.

METALIZÁLÁS (Metallspritzverfahren)

Védelem a rozsdásodás és berágódások (korróziók) ellen.

Horgonyozunk, ölmözünk stb. Az eljárás igen sikeresen alkalmazható mindenféle tartányoknál, tartánykocsiknál, boilerknél, csőigénykál, jégcelláknál, bármilyen vas- és fémkonstrukciónál, vashidaknál, vezető oszlopoknál, tartóknál. Kocsialvázaknál, autókerekeknél stb. stb.

Kivitel és felvilágosítás a kizárólagos képviselőnél:

Ing. A. JAKOBI & Co. S.A.R.

BUCUREȘTI, Strada Pompiliu Eliade 5. sz. — Metalizáló-üzem: Strada Izvor 58. szám alatt. Telefon: 306-72.

Jöjjön be hozzánk

10 tánc-kottát vagy magyar nótát

adunk

15 lejért

Vidékre 20 lej (portó 5 lej).

Brassói Lapok Könyvosztálya

ÚJ AUTÓ-SZAKKÖNYV.

Az autók elektro- mos felszerelése

Berendezése. Kezelése. Felszerelése.
írta MIHALYI ERNŐ okl. gépészmérnök.

Ára **170** Lei.

Brassói Lapok Könyvosztálya

A nemzeti vagyon telemes vesztesége!

Évente mintegy 1½-2 milliárd Lei a termés-csökkenés

búza köüsszög miatt!

Minden gazda vetőmagját

C E R E T A N

szárazpáccal kell hogy kezelje.

Ezáltal biztosan kikerülhetők az ilyen veszteségek.
Ceretán eddig CERESAN név alatt lett árusítva.

Kapható:

Burzenländer Landwirtschaftliche Verkaufshalle
BRAȘOV, Michael Weissgasse Nr. 17

és az összes szakmabeli üzletekben.

Arjegyzéket és ismertetést ad:

"PHARMA" STUDERUS & Co.
București 2. — Str. Spiru Haret 5.

Bayer-Meister-Lucius-készítmény.

Aki többet tud, az többet keres és könnyebben kap munkát!

Olvassatok jó szakkönyveket!

Építőipari könyvek

Bossányi: Kőműves és kőfaragó szer-
kezetek 170
A jelenkor építészatalossága (2 füzet) 2520
Kiszelyi A.: Faipari technológia 109
Littván: Ipari számtan és árkalkuláció 109
Németh: Az ács 115
Németh: Kőművesmesterség 408
Palotai: A vízvezeték-szerelő 68
Raffay: Faipari szerkezetek 170
Raffay: Faipari kézikönyv 170
Róth J.: Iparosok könyvvezetése 47
Scheumann: A szobafestés technikája 163
Schodits: Építőipari mintalapok 306
Schodits: Épületbefejező munkák 170
Schodits: Lépcsőszerkezetek 646
Sztipán: Tetőfedő és épületbádógos 81
Szuppán: Bádógosok kézikönyve 149
Wagen: Mázoló és szobafestők kézi-
könyve 136

Auto, aviatika, gépészet

Ford: Élet és működés 340
Habán-Delmár: Modern motorkerékpár 152
Jalsoviczky: Járműmotorok 306
Jalsoviczky: Tűzgépek (két kötet) 340
Mihály Dénes: Az automobil 258
Mihály Dénes: Motorkerékpár szer-
kezet 156

Mihályi Ernő: Autóvezetők, szerelők
kézikönyve 204
Mihályi Ernő: Könnyű motorkerékpár 95
Mihályi Ernő: Nehéz motorkerékpár 109
Mihályi Ernő: Autójavítás és javító-
műhelyek berendezése 170
Mihályi Ernő: Az autó elektromos be-
rendezése 170
Schähter: A motorek szerkezete és ke-
zelése, (két kötet) 170
Weiner Emil: Autókézikönyv 510
Horváth E.: A repülőmotor szerkezete,
működése és üzemzavarai 272
Painlevé: Aviatika 300
Balassa: A cséplőgépek szerkezete és
kezelése 506
Balog: A gázgépek 102
Balogh-Sygal: Dieselművek szerkezete 78
Balogh-Sygal: Dieselművek kezelése
és karbantartása 78
Barna: Csavarmenetvágás 119
Beretvás: Szivógázmotorok 156
Bozóky: Lokomobilok szerkezete és ke-
zelése 102
Naszályi: Stabil gőzkazánok és gőzgé-
pek 291
Örl: Központi fűtés, szellőztetés és me-
legvízszolgáltatás 680
Sávoli: A gőzmozdony 272
Sümege: A tüzelőanyagok okszerűbb
kihasználása 109
Weller: A fűtőszerek kézikönyve 156

Postán megrendelhetők a

Brassói Lapok Könyvosztálya

Kérje díjtalanul 44 oldalas szakkönyvjegyzékünket.

Alulírottak mélyen szomorodott szívvel tudatják, hogy a jó férj, a gondos édes-
apa, nagypapa, fivér, rokon, az érző szívű emberbarát

Ozsdolai Lázár Lajos

ny. államvasuti főfelügyelő, a „Ferenz József rend“ lovagja, a „Porosz kir. Koro-
narend“, a „Koronás aranyéremkereszt“ tulajdonosa, a brassói rom. kath. auto-
nom egyházközség tanácsosa, a Brassói Turista Egylet alelnöke, a Brassói Hor-
gász Egylet tiszteletbeli elnöke, a természet barátja

folgyó évi augusztus hó 6-án életének 69-ik évében hosszas és súlyos szenvedés után a
haldoklók szentségével megerősítve az élők sorából elköltözött.

Hűt teteme f. hó 8-án szombaton d. u. 4 órakor fog a Szent János-utca 17. szám
alatti házból a bolonyai r. k. temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni.

Leleltüdvéért a gyász istenitisztelet hétfőn 4/8 órakor fog a plebáni templomban
bemutatattni.

A szeretet angyala virasszon porai felett!

Brassó, 1931. augusztus 7-én.

Özv. Lázár Lajosné
szül. Drechsler Irma, neje
II. Lázár Lajos, fia
Paulus Erich Géza, unokája

Özv. Bárdy Károlyné
nővére, és gyermekei:
Annus, Olga, Szandra és Aranka

KOCSIS-féle

14223

hulladék- tűzifa

leszállított áron:

nagyszeker 290, kisszekér 190.
BRASSÓ. TELEFON 187.

HIRDETMEY

Lisznyó tagosított birtokossága a községhá-
zában folyó hó 16-án délután 2 órára nyit
árlejtést hirdet, 2000 folyóméter vízárak ujra-
adására.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagy-
raktár a Brassói Lapok Könyvosz-
tályában. Kérje díjtalan árjegyzékünket.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirde-
tés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény
A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Készruha üzlet, berendezés-
sel és áruval, eladó. Cim 14200
szám alatt a brassói kiadóban.

KENYER-GYÁRI gépeket
és berendezést keresek vétel-
re. Friedrich Testvérek, Te-
mesvár. 14236

Nagyon jömenetű vendéglő
kerthelyiséggel, szállodával,
nagy városban, haláleset mi-
att eladó, vagy kiadó. Cim
14089 sz. alatt a brassói kiadó-
ban.

Butorkocsi utat vagy hasz-
nálat, jókarban levőt, min-
den nagyságban veszek. —
Ajánlatokat „Duba“ jelígre
Rudolf Mossehoz, Cluj. 14252

Kapu-utában üzleti ház,
mely hajt 15 szálalékot, jó
feltétel mellett eladó. — Mo-
dern családi ház teljesen al-
pincézve, centrumban parki-
rozott kerttel 400.000 lejért
eladó. — Olcsó lakások, olcsó
telkek kaphatók. — Kapu-ut-
cában üzlethelyiség kiadó. —
Friedmann közvetítési irodá-
ban, Brassó, Kórház-u. 18. sz.
14251

Allást keres

Magyar gyermektelen há-
zaspar állást keres urasági
inasnak és szoba vagy kony-
ha-lánynak. „Hivő“ jelígre a
brassói kiadóba. 14242

Allást nyer

ÖNÁLLÓ magyar, német,
román levelező (nő) keres
iparvállalat Bukarestben —
azonnali belépésre. Ajánlatok
Bucuresti, Căsuța Postală 458
küldendők. 14254

SZUCSEGEDET keresünk,
ki önállóan dolgozik minden-
nemű női és férfi gallérozás-
ban és bélelésben. Csakis né-
hány évi gyakorlattal rendel-
kező segítők jelentkezzenek
azzal a megjelöléssel, hogy
segédi minőségben hol és
mennyi ideig dolgoztak és mi-
lyenek a fizetési igényeik.
Cim: A. Deutsch Fii, Lugoj.
14215

ALLANDÓ BIZTOS KERE-
SET! Garanciaképes, jömegje-
lenésű részleteladásban jártas
üzletszerzőket magas jutalék-
kal keres komplett dus kollek-
cióval és nagy raktárral ren-
delkező textil részletüzlet. Erdély területén nagy ismeret-
séggel bírók előnyben. ARA-
INK e szakmában versenyen
kívül. Ajánlatok eddigi működés
megjelölésével: Textilunió
Brasov, Katalin-ucca 8 címre
küldendők. 14225

Pescaru hentesüzlet, Buka-
rest keres elarusítónt, ki
egyben perfekt levelező. —
Érdeklődni Str. Doamnei No.
7. 14256

Okleveles tanárnt vagy
tanítónő keresek negyedik
valamint második polgáris-
tának magyar nyelven ma-
gánvizsgálatra való előké-
szítésére. — Franciát, zong-
orát tanítók előnyben. „Cul-
tura“, Ermihályfalva. 14250

Ügynökök kerestetnek min-
denütt Romániában, ahol
nyilvános mozik vannak. —
Ajánlatok: Kriszter Ferenc,
Timisoara, III. Tirol-u. 74.
kéretnek. 14249

Cipőfőlérsz-készítőnő ál-
landó alkalmazást nyer.
Ajánlatok „Meg nem bánja“
jelígre a brassói kiadóba.
14248

Lakás

Kiadó lakás. 4 szoba minden
mellékkel felszerelt október 1-re.
Brassó, Fekete-ucca 15. l. em.
14184

Üzlethelyiség kis lakással
kiadó. Cim: Sziklás et Weiss
Brassó, Árvaház-utca 7. 14235

Vegyes

Rentabilis üzlethez TARSAT
F. RESEK 300-400 ezer lej
tőkével. Leveleket „Rentabilis“
jelígre a kiadóba. 14192

ALBU miniszterileg engedé-
lyezett SOFFÖR-ISKOLÁJA
hölgyek és urak részére folytat-
ja kurzusait. Olcsó részvételi dí-
jak, garantált sikeres vizsga.
Csoportok esetén vidéken is
kurzust rendez. Érdeklődni
Brassó, Deresteyi-ut 41., vagy
sofför-egyletnél Brassó, Kór-
ház-ucca 66. 14099

Dr. Fekete Sándor sebész-
orvos MAGANGYOGYINTÉ-
ZETE Sepsiszentgyörgyön, Csi-
ki-ucca 29. sz. alatt megnyit.
Felvesz sebészeti, nőgyógyá-
szati, szülészeti satöbbi, bete-
geket. — Orvosi felügye-
let alatt álló diétás kony-
ha. Hízó és fogyókúrák. —
Röntgenkvartzt stb., áll a bete-
gek rendelkezésére. I.—III.
oszt. 14257

ARADON Fehér Kereszt
étterem, kávéház, bár és uc-
cai bufet, teljesen felszerelve,
szakember-házaspárnak bér-
beadó. 14257

Keresek 60.000 lej bekebe-
lezésre türkös ingatlanra. —
Cim a brassói kiadóban. 14245

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Brasov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon:
interurban: (szerk. és kiadóhivatal) 1—77 és 82
Bucuresti—Bukarest I, Bulevardul Schitu
Măgureanu 21. — Telefonszám: 363—64

ABRASSOI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotatór nyoma, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra
negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820
évente 1600 lej.

megbízások telvételére és fizetések átvételére tenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi meg-
bíztok vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dév: Str. S. Barnuțiu 10. (Osz-
tán Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanța 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Huayad- és Alsófehérmegye
részére: Kolozsvár: Str. Dubaiașilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásár-
hely: Benjámín Árpád. Szentgyörgy-utca 6. — Marostordanya: Szabó Jenő Cime: Ma-
rosvásárhely. Strada Reghiului 10. — Nagyszék: Strada Turnului 13. (Szigetváry László).
— Nagyváradi: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37. (Kertész László).
Szatmár- és Máramaros megyék részére: Szilágysónyó: (Halperin Ernő) — Fehérvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dés József).

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hír-
detőroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.